

UN JACIMENT ÚNIC DE L'ARQUEOLOGIA JUDEOCRISTIANA ENS DESCOBREIX LA CIUTAT DE MAGDALA I UNA SINAGOGA DEL SEGLE I

P 3-5

Jesús va ser aquí

MARIA MAGDALENA:
de la pecadora a
l'«apòstol dels apòstols»
per Quique Fernández

Els joves abracen la creu a l'inici de la Quaresma

P 16-17

Al final de la missa a la Sagrada Família, els joves van adorar la Creu de Lampedusa.
Pep Daudé / Basílica de la Sagrada Família

«Observem com revifa un debat recurrent per desacreditar l'escola concertada»

Enric Puig

Fundació Escola Cristiana de Catalunya

P 11

NOTKER WOLF Monjo benedictí

«La vertadera revolució cristiana és posar en dubte la temptació del poder i del diner»

P 13

Pensant-ho millor

Quan puja la marea!

Jesús
Renau
Jesuïta

Ja fa molta estona que vas notant que puja la marea. No la del mar sinó la de la teva indignació. Vàreu començar la conversa amb certa tranquil·litat, a pesar de les discrepàncies. A poc a poc el to de veu ha anat pujant, i el que més augmenta és la teva tensió interior. Et dius: m'està pujant la marea des de l'estómac i si no hi poso remei aviat vindrà l'explosió.

Ho saps per experiència personal, si la marea arriba a un punt determinat és ja incontrolable. Per uns instants et passa pel cap aquella imatge que vas contemplar a Toledo de la pintura d'El Greco sobre l'espòli de Jesús, aquella mirada amunt, carregada de dolor, de fe, de paciència i fins de comunió.

T'has alçat i li dius: «Un moment, tinc una trucada urgent que em vaig comprometre en aquesta hora, et fa res que continuem d'aquí a un quart o vint minuts?» Ell per uns moments resta aturat, no s'esperava una interrupció. Veus en els seus ulls una certa contradicció, no té, però, més remei que parar. És possible que la seva marea també estigues ja pujant, o podria ser que no, que el que cerca és precisament la confrontació. «D'acord», et diu, «vint minuts!»

«Senyor, tu saps que el meu caràcter és molt fort i que puc arribar a ser dur i fins injust. Ajuda'm, si us plau, si em deixo portar per la ira anem de cara a un daltabaix. Dona'm la teva pau, la teva paciència, ajuda'm a escoltar, callar, entendre i posar una distància per tal que aquesta qüestió la resolguem encertadament.»

Recolzant els braços a la taula, les mans tapant els ulls, has anat asserenant el teu esperit. Al cap d'una estona quan obres els ulls veus la realitat que t'envolta de forma diferent. I quan el teu soci torna a entrar estàs ja en condicions d'escoltar i moderar la trobada. No hi haurà mala maror ni que ell ho intenti.

Ho vas anar aprenent ja fa bastants anys. Quan del cor les onades tempestuoses s'exciten, el millor és no deixar-les que arribin a la boca, cercar el que sigui per pacificar-te. Per asserenar les primeres tempestes potser et feien falta una o dues hores. Ara, en canvi, l'afartament l'experimentes molt de tard en tard, i el temps que et fa falta per controlar-te normalment és molt més curt. Quan la gent et diu: «Quin bon caràcter que tens...» per dintre penses: Déu sap com m'ha costat inventar els recursos, abans d'explotar...

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 17 de març del 1959: davant de la invasió xinesa, el Dalai Lama ha de fugir del Tibet.

Zoom

Eduard Brufau

El diumenge 5 de març va tenir lloc a Barcelona una nova edició de la Magic Line, la caminada solidària organitzada per Sant Joan de Déu per recollir fons en favor de persones en situació vulnerable. Els més de 12.000 participants van poder triar entre cinc recorreguts diferents per la Ciutat Comtal que acabaven davant mateix de la catedral. La recaptació final va superar els 280.000 euros.

La setmana en tuits

Antoni Burgaya @aburgaya

Secretari general de les Institucions Educatives de l'Escola Pia de Catalunya
Avui fa 400 anys de la constitució de l'Escola Pia, la idea que va tenir Calassanç el 1597 de transformar el món amb l'educació ha donat fruit

Àngels Guiteras @aguiteras

Gerent d'Associació Benestar i Desenvolupament
8 de març: parem per avançar cap a la igualtat

Mercedes de la Torre @mercedesdelat

Corresponsal a Roma
Aquesta tarda @Pontifex_es inicia Exercicis Espirituals de Quaresma amb la Cúria fins al 10 de març. Predica el franciscà Giulio Michelini

Toni Aira @toniaira

Periodista
Estic per posar-me mascareta per caminar per Barcelona. Mare meva, quina sensació d'anar empassant tones de porqueria #contaminació

Carles Armengol @carlesarmengol

Pedagog social
Cap al primer miler! Seguiu donant suport «Creu de Sant Jordi a Xavier Melgarejo» via @change_es

Candela López @candelalopez

Alcaldeessa de Castelldefels
Alcaldeses reclamen des de Lesbos que l'estat compleixi les quotes de refugiats

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda
Coordinador d'Informatius

Formació propera

«L'escola concertada és necessària per garantir la llibertat de les famílies a l'hora d'escollir el model educatiu segons les pròpies conviccions.» Coincidien en aquesta idea, el divendres 3 de març dins el programa *El mirador de l'actualitat*, el secretari general adjunt de la Fundació Escola Cristiana, Miquel Mateo, el president de la Plataforma per la Família Catalunya-ONU, Daniel Arasa, el president de l'Associació Catalana de Catedràtics, Josep Otón, i el president d'E-cristians, Josep Miró i Ardèvol. A partir de la carta dels centres concertats als pares, en què denunciaven una campanya de desprestigi, tots es mostraven pessimistes de cara al futur, sobretot després de les properes eleccions catalanes.

I el diumenge 5 de març, el programa *En clau de fraternitat* s'avançava al Dia del Seminari, que es viurà el dia 19 amb el lema «Prop de Déu i dels germans». Els presentadors Amparo Gómez i Lluís Antòñana, després de recordar el prevere recentment desaparegut Jaume Berdoy, oferien als oients les veus de Josep Maria Turull, rector del Seminari Conciliar de Barcelona, i Jordi Mondragón, seminarista de Sant Feliu de Llobregat ja en l'etapa pastoral.

Editorial

Magdala

El Dr. Isidre Gomà Civit, insigne biblista i mestre de biblistes, deia que sovint les pel·lícules ens presenten Jesús predicant a l'aire lliure en un turó o dalt d'un ruquet, però que els evangelis són clars: «Jesús recorria tot Galilea, ensenyant a les sinagogues» (Mt 4,23). Gomà donava importància a aquest fet perquè les sinagogues eren ja en temps de Jesús el lloc on es reunien els jueus, lloc de culte, d'estudi, de reunió, de diàleg i d'interpretació, per això són conegudes en hebreu com Beit ha-Kneset (Casa d'Assemblea). El Senyor a les sinagogues —on no sempre era ben rebut— dialogava amb la fe i amb la cultura del seu poble. Si la majoria de poblets al voltant del llac comptaven amb la seva pròpia sinagoga, Gomà deduïa que Jesús, en els seus tres anys

de predicació, n'havia visitat moltes i augurava que l'arqueologia podria deparar encara moltes sorpreses.

Així ha estat: l'any 2009 es va descobrir una sinagoga del segle I i les restes de l'antiga ciutat de Magdala, lloc de procedència de Maria Magdalena i escenari de la predicació de Jesucrist. Aquesta sinagoga és la setena del segle I que es troba a Israel, però fins ara és la més antiga descoberta a Galilea. Maria Magdalena era deixeble destacada de Jesús des de primera hora: l'acompanyava en el seu camí a Jerusalem, compartia els seus projectes i el seu destí. Fou la primera testimoni de la Resurrecció, fet que elogiava sant Jeroni. Quan se l'anomena, no se la relaciona amb cap home, a diferència de Maria, germa-

na de Llätzer, Joana dona de Cusa o Salomé mare dels Zebedeus. Això significa que era prou coneguda. Sant Hipòlit, al segle III, l'anomenà «apòstol dels apòstols», un títol que recollí sant Joan Pau II a la *Mulieris dignitatem* 26. Maria de Magdala ha estat posada en paral·lel amb la mare de Jesús perquè venent el desconcert no tem fer el pas al naixement d'una cosa nova nascuda en Jesús i dona llum a la Bona Nova (M. Pedra, *Rabunni. La revelación inagotable*, 2010).

Dediquem el Primer Pla, elaborat per Rosa Maria Jané, al projecte Magdala, el més important en els darrers anys de l'arqueologia cristiana. Desitgem que doni noves llums per conèixer el context vital de Jesús i la predicació del seu evangeli.

La redacció us proposa

Les confessions d'un cardenal

Publicat un llibre de memòries de Lluís Martínez Sistach
P 8

Veto de Donald Trump als refugiats

Aquesta ordre perjudica les minories religioses
P 25

Barcelona i la pastoral juvenil

La ciutat acollirà una trobada europea sobre aquesta temàtica
P 11

L'ètica de la responsabilitat en el voluntariat

Entrevista a la professora Begoña Román
P 26-27

Un nou llindar

Sebastià Taltavull
Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca

Temptats de pessimisme estèril

Li pot passar a qualsevol persona i en qualsevol camp de la vida. El virus del pessimisme pot infectar el cor més il·lusionat i desfer programes que podrien arribar a fer molt de bé. Qui està infectat d'aquest virus contagia desànim i el que era un ambient d'entusiasme acaba en la claudicació. Som temptats de pessimisme quan havent treballat de valent i —com molts diuen— entregats al màxim, no aconseguim resultats, o també quan, havent posat tota la il·lusió en projectes que ens semblen necessaris, algú ens diu que no hi ha res a fer.

Aquest pessimisme, quan arriba, no sols afecta persones concretes, sinó també grups i institucions que no arriben a aixecar el cap i viuen de la queixa constant. El papa Francesc diu que «la nostra fe és desafiada a entreveure el vi en què pot convertir-se l'aigua i a descobrir el blat que creix enmig de la cugula» (EG 84). Per això, estem cridats a convertir aquest desafiament en oportunitat de recuperació. En aquest cas, «convertir-se» és estar convençut que «la joia de l'Evangeli és aquesta que res ni ningú no ens podrà prendre (cf. Jn 16,22). Els mals del nostre món —i els de l'Església— no haurien de ser excuses per reduir la nostra entrega i el nostre fervor».

El pessimisme és estèril perquè condueix a una «desertificació» espiritual, fruit —també diu Francesc— del projecte de societats que volen construir-se sense Déu o que destrueixen les seves arrels cristianes. Allí el món cristià s'està fent estèril, i s'esgota com una terra sobreexplotada, que es converteix en sorra (cf. EG 86). Pensem en els nostres ambients, en les nostres famílies, fins i tot en certs grups que es defineixen «cristians», en veure que la temptació és l'abandó, l'apostasia «silenciosa» de la qual ja parlava sant Joan Pau II referint-se al pessimisme de molts cristians d'Europa. Tanmateix, tenim sobrats motius per vèncer aquesta temptació perquè és l'Esperit de Jesús qui porta el timó de l'Església i, des de la confiança, no perdem l'ànim per viure amb entusiasme la joia de l'Evangeli.

Projecte Magdala: una finestra al segle I

El jaciment més important dels darrers temps de l'arqueologia judeocristiana

Rosa María Jané Chueca

L'any 2006 el pare Juan Solana, *I.c.*, adquireix per a la seva congregació uns terrenys al mar de Galilea per edificar-hi una església i un alberg de pelegrins. La sorpresa arriba el 2009, quan s'hi descobreix una sinagoga del segle I i les restes de l'antiga ciutat de Magdala. Aquesta és la història que ens explica el periodista Jesús García en el seu llibre *El Proyecto Magdala* (Gospa Arts). Fins ara només s'ha excavat un 15% del jaciment, però la seva importància és innegable.

Jesús García està convençut que «és el descobriment, dins de l'arqueologia judeocristiana, més important d'aquests darrers 120 anys. L'estat de les runes és òptim». La sinagoga de Magdala és la setena que es descobreix a Israel del segle I, però és la primera tan antiga trobada a Galilea. A la llum de la fe, descriu García, «és una oportunitat única de viatjar en el temps, a l'època del Senyor. Magdala és una població que estava a sis quilòmetres de la casa de sant Pere a Cafarnaüm, on es va instal·lar Jesucrist. Amb tota seguretat, el Senyor va passar per la porta d'aquesta sinagoga en nombroses ocasions perquè ja existia en el seu temps i els evangelis ens parlen clar que Jesús recorria Galilea i predicava a les sinagogues. És un viatge en el temps al context físic de la realitat física que va viure Jesucrist a la terra».

L'autor d'*El Proyecto Magdala* considera que aquest descobriment té un missatge per a nosaltres: «Sobretot que els textos evangèlics contenen veritats, que Crist va existir, que el context de l'Evangeli va existir. Tots els fets que expliquen els evangelis que tenen lloc a Galilea s'esdevenen en aquest jaciment arqueològic que era aquí en temps de Jesús.» Però especialment, ens parla del que per a Jesús García és el més important: «La incursió de Déu en la vida dels homes. Veure com s'humanitza Déu per formar part de la nostra història és el miracle més gran de tots i on pren forma és a Galilea. Poder veure un poble d'aquella Galilea del segle I és una passada!»

En aquest jaciment no tan sols s'ha trobat la sinagoga, també podem veure la plaça del mercat, el port, moltes cases amb banys rituals dels quals avui encara brolla aigua, zones de feina, d'assaonament del peix, carrers i places empedrades... «És molt fàcil abstraure's amb un evangeli a la mà, llegir-ne un passatge i entrar en pregària», afirma Jesús García.

La «Pedra de Magdala»

Una cosa que fa únic aquest jaciment és una pedra trobada al centre de la sinagoga, coneguda com la «Pedra de Magdala». Fa uns 40 cm d'alçada, uns 50 cm de llargària i uns 40 cm d'amplada. Té esculpides les seves cinc

Sinagoga de Magdala.

cares visibles i una sèrie d'ornaments que ha fet que la troballa arqueològica hagi crescut en importància.

«Aquesta pedra», ens explica Jesús García, «és en realitat una maqueta del seu temps, a escala, del temple de Jerusalem. Això és absolutament transgressor! Transgredeix el que és conegut i transgredeix els estudis de l'arqueologia judeocristiana». Aquesta roca té esculpida una menorà, el canelobre sagrat de set braços, «que era una al·legoria de l'esbarzer ardent del Sinaí com a presència de Jahvé. És la menorà més antiga representada en art fora de Jerusalem. Estava pro-

JESÚS GARCÍA

«És una oportunitat única de viatjar en el temps, a l'època del Senyor, al context físic de la realitat que va viure Jesucrist a la terra»

La Pedra de Magdala presenta una menorà esculpida.

hibit representar part o la totalitat del temple». Per això és tan extraordinari «trobar una reproducció del temple a 160 km de Jerusalem, coetània amb el temple, perquè estava prohibit per la llei jueva».

Segons els arqueòlegs, aquesta sinagoga «es va construir al voltant de l'any 0, si fa no fa», indica García, «al voltant de l'any 40-50 és ampliada en la seva estructura, en les seves dimensions i en l'art. I en l'art és quan entra aquesta pedra». Què va voler constatar aquesta comunitat, aquesta sinagoga fent una reproducció prohibida del temple de Jerusalem? La resposta dels experts, comenta el periodista, «és que entre la construcció de la sinagoga i l'ampliació va passar alguna cosa que va impactar profundament en aquella comunitat, que va fer-los canviar el concepte tant de l'edifici de la sinagoga com del seu ús. Això és revolucionari».

Precisament el que és innovador és que «es van emportar el temple de Jerusalem a Magdala, d'alguna manera, i per a la comunitat jueva, Jahvé només habitava al temple. Per a aquesta comunitat, però, això ja ha canviat. Ja no pensen que Jahvé estigui sol al temple de Jerusalem, sinó que creuen que és allí on hi ha una assemblea». Una afirmació que ens recorda les paraules de Jesús: «On n'hi ha dos o més...»

Segons Jesús García, aquesta comunitat «simbòlicament fa aterrar aquella presència de Jahvé a l'assemblea, i no només al temple». Per tant, alguna

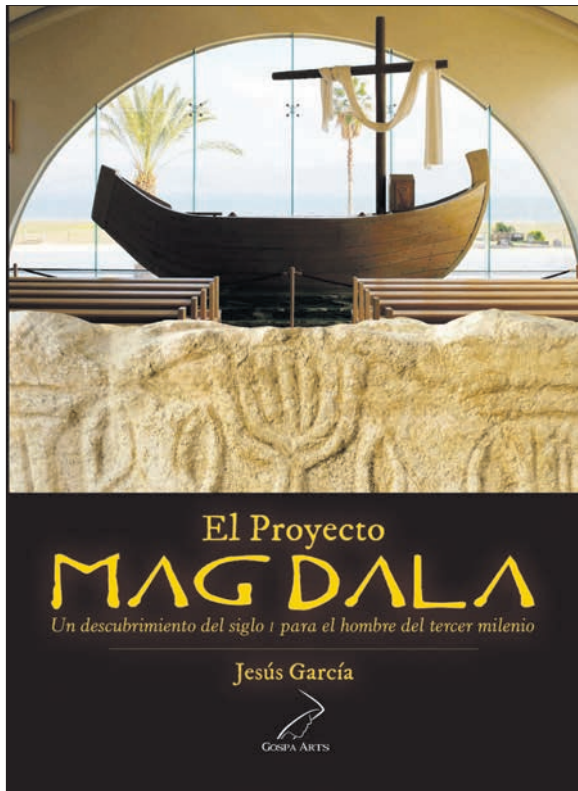
cosa va passar perquè aquesta comunitat canviés conceptualment tot el que fa referència al temple, a Jahvé i a la mateixa comunitat i ho representés gràficament en una escultura. Però, què o qui va impactar tant com per arribar a aquest gir? L'arqueòleg cap del Projecte Magdala és musulmà i no dubta a respondre: «Jesucrist, és clar!» Jesús García ens comenta que aquest arqueòleg «no creu que Jesucrist sigui Déu encarnat en un home, però no té cap dubte que Crist va ser a Magdala. Això ho diu un musulmà molt professional i amant de la seva professió, i sense prejudicis». L'autor d'*El Proyecto Magdala* és contundent quan assegura que, «possiblement, tenim el "registre fòssil" més antic d'una comunitat que ja era cristiana. És la baula perduda, el pas d'una comunitat que estava deixant de ser jueva, sense saber-ho, i estava començant a ser cristiana, sense saber-ho...».

Encara queda moltíssim per excavar, tot i que és difícil trobar alguna cosa més important que la sinagoga i la Pedra de Magdala. Això no obstant, García apunta que «una de les coses amb les quals se somnia és trobar algun element que confirmi que Jaïre era el cap d'aquella sinagoga. Sempre s'ha donat per fet que era el cap de la sinagoga de Cafarnaüm, perquè Jesucrist hi vivia, però l'evangeli no ho concreta. A Magdala s'ha trobat la sinagoga i tres habitatges units que sembla que era on vivia el cap de la sinagoga... Encara no tenim prou distància per valorar com cal el que s'està descobrint».

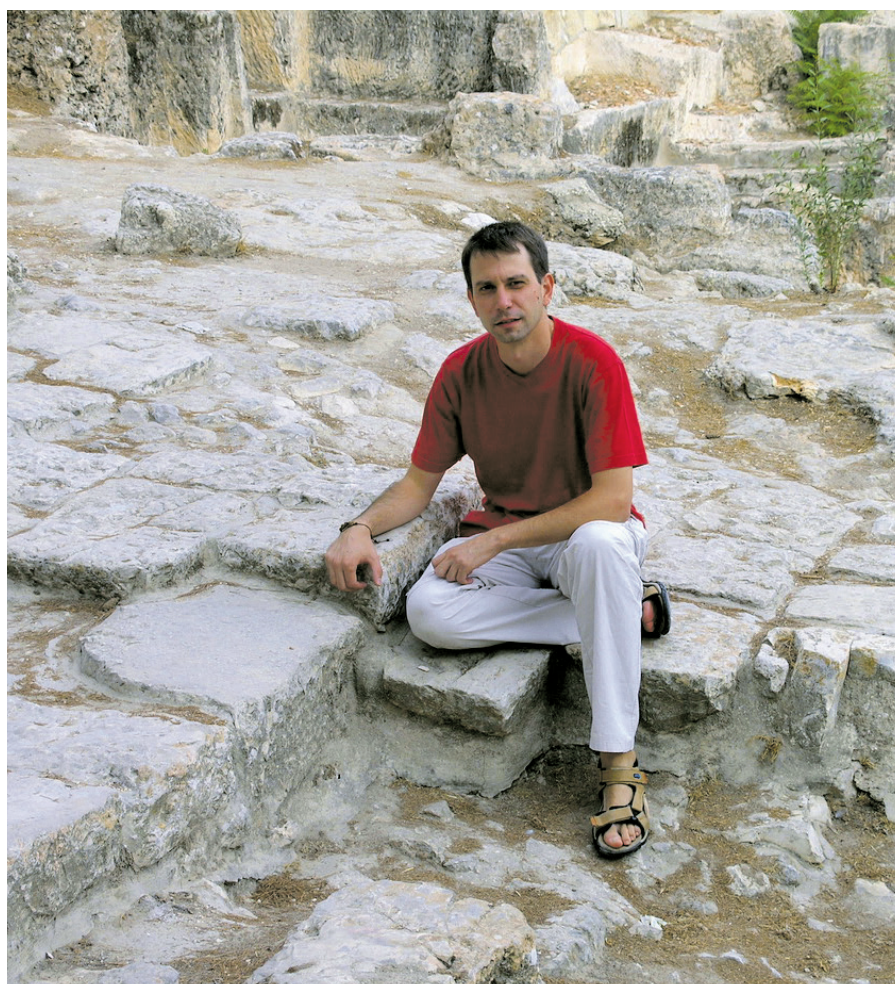
Una ciutadana famosa

Parlar de Magdala ens remet, inevitablement, a una dona: Maria Magdalena, la ciutadana més famosa d'aquesta població. Jesús García confessa que abans d'escriure el llibre «creia el que sempre se n'ha dit: una dona molt pecadora, ja fos adúltera o prostituta, que es va convertir i res més». En elaborar el llibre ha hagut d'estudiar la seva figura i ha descobert «que no l'hem cuidat en la seva justa mesura perquè no es pot afirmar que fos adúltera o prostituta, perquè no ho diu cap evangeli. Ens hem perdut en moltes discussions a l'entorn de qui va ser Maria Magdalena, qui era abans de conèixer Crist, quan l'important és qui va ser després: no importa qui siguis, no importa d'on siguis o què hakis fet perquè una trobada personal amb Jesucrist parteix la teva història en dos. És el que li va passar a Maria Magdalena, una persona amb un paper cabdal en la primera evangelització».

Amb el llibre *El Proyecto Magdala*,

«Hem trobat la baula perduda, el pas d'una comunitat que estava deixant de ser jueva i estava començant a ser cristiana»

Jesús García ha participat en les excavacions.

Maria Magdalena, «apòstol dels apòstols»

Quique Fernández
Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica

Encara avui la majoria de persones continuen associant Maria Magdalena amb una dona molt pecadora, adúltera o prostituta, molt penedida.

El coneixement que tenim sobre ella, que no és gaire, ens arriba primordialment pels evangelis. Maria la de Magdala apareix com una deixeble seguidora de Jesús que es va mantenir fidel fins i tot en la Passió i mort i que va ser testimoni privilegiat de la resurrecció.

La seva presència als evangelis es pot agrupar en tres tipus de textos:

- a) Un primer bloc en què els evangelis sinòptics la presenten com a deixeble de Jesús, a qui «seguia i li prestava ajut» (Mc 15,41).
- b) Un altre en què els quatre evangelistes constaten la fidelitat com a deixeble de Maria Magdalena que està present als peus de la creu en la Passió i mort de Jesús.
- c) I un tercer en què se la presenta com la testimoni privilegiada de la resurrecció. Abans que els apòstols, Maria de Magdala va ser testimoni ocular de Crist resuscitat i, per aquesta raó, va ser també la primera a donar-ne testimoni davant dels apòstols. Per això és proclamada per l'Església

com a «apòstol dels apòstols».

A aquests tres blocs cal afegir la primera aparició a l'evangeli de Lluc, en què se'n explica que va ser guarida de «set dimonis» (Lc 8,1-2). Sobre quin significat o simbolisme poden tenir aquests «dimonis» s'ha investigat, però també especulat, molt. Fins a convertir-se en un «serial» on s'acaba deformant una vegada i una altra la història. Maria Magdalena va ser-ne víctima i d'una manera o una altra se l'ha condemnat a la marginalitat de prostituta, quan el que és rellevant del text és el seu tarannà de deixeble.

Tot això ha suposat la confusió d'identitats entre Maria Magdalena amb fins a quatre personatges femenins dels evangelis. En gran mesura ho seran la pecadora de Lluc (per aproximació de capítol) i Maria de Betània (de retop de l'anterior).

La interpretació confusa dels gnòstics, que podem trobar a l'Apòcrif de Maria, va ser completada per sant Gregori Magne, en una homilia. Podem dir que des d'aquest moment s'eclipsava l'autèntica figura de Maria Magdalena com a deixeble per donar pas a la prostituta penedida. No hem d'oblidar que estem davant d'un marc pseudoreligiós-pseudoeclesial que propiciava una doble via de «càrrega exemplaritzadora»: com més pecadora, més penedida, però perquè se'n penedís encara més, més pecadora havia de ser. I és aquí on es dispara la llegenda.

aquest periodista no tan sols ha volgut acostar-nos la història apassionant d'un jaciment arqueològic, sinó que també mira que ens «enamorem» de Terra Santa. «El que pretenc és fer cultura de peregrinar a Terra Santa. El que no és normal és que els cristians no tinguem inquietud per visitar Terra Santa, i no ens n'adonem», assenyala. Per això, dedica esforços per «fomentar que les famílies, almenys un cop a la vida, facin un pelegrinatge a Terra Santa perquè és impressionant. És el cinquè evangeli. Anar-hi ajuda molt a la comprensió del text evangèlic perquè hi poses espai, color, imatges... igual que l'Evangeli m'ha donat la llum per llegir la meua vida, Terra Santa m'ha donat llum per llegir l'Evangeli».

Per experiència pròpia, Jesús García puntualitza que «no és el mateix haver-hi estat que no haver-hi estat. Tot i que tinguem fe com un gra de mostassa, allí fermenta i creix, sobretot a Galilea. És un lloc que convida molt a la pregària, no necessites gaire actitud orant. És a l'inrevés, tu et fas present i la pregària ve a tu. És molt difícil no pregar a Galilea, perquè tot et parla del que va passar allí...».

El jaciment de Magdala està obert a les visites. L'any passat va registrar la xifra de 76.000 persones. Toda una invitació per no perdre's un dels indrets imprescindibles a la terra de Jesús.

Pelegrinatges 17

**PELEGRINATGE
A FÀTIMA**

Celebració del
Centenari de
les aparicions
de Nostra
Senyora de
Fàtima

Del 31 de març al 2 d'abril

ARMÈNIA

Del 25 d'abril al 2 de maig

EMILIA ROMANA

Del 26 al 30 d'abril

POLÒNIA

Patrimoni
històric i
cultural

Del 29 d'abril al 6 de maig

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

**LA
PUGLIA**

Del 12 al
16 de juny

El secret
més ben
guardat

SUD-ÀFRICA

Del 15 al 26 d'octubre

Deixeu-vos enamorar per Àfrica i veniu amb el **Club + Amics**, descobrireu la seva cultura, fauna i la seva àmplia flora i els seus meravellosos capvespres.

Quaresma, temps per «dir “no” a l’asfíxia de l’esperit»

Celebració del Dimecres de Cendra al Vaticà

AICA
Ciutat del Vaticà

A la missa del Dimecres de Cendra, el papa Francesc va assegurar que «la Quaresma és el camí de l’esclavitud a la llibertat, del sofriment a l’alegria, de la mort a la vida. (...) És el temps per dir “no” a l’asfíxia de l’esperit». D’aquesta manera, va donar inici al temps litúrgic per a la preparació per a la Pasqua. La celebració va tenir lloc a la basílica de Santa Sabina, al barri romà de l’Aventino, després de l’acte penitencial i la processó de fidels.

Francesc va manifestar la voluntat de «tornar al cor misericordiós del Pare» i va assenyalar que la Quaresma «ens condueix a la victòria de la misericòrdia sobre tot allò que tracta d’aixafar-nos o rebaixar-nos». El Pontífex va explicar que el gest de la cendra «ens recorda la nostra condició original: hem estat presos de la terra, som de fang». Així, va destacar que Déu va bufar el seu esperit de vida sobre cadascun de nosaltres «i ho vol continuar fent» per salvar-nos d’«un altre tipus d’alè: l’asfíxia sufocant provocada pels nostres egoïsmes». En aquest sentit, «viure la Quaresma és anhelar aquell alè de vida que el nostre Pare no deixa d’oferir-nos en el fang de la nostra història».

Segons el Bisbe de Roma, ens hem acostumat «a respirar un aire carregat de manca d’esperança, aire de tristesa

PAPA FRANCESC
«És temps d’obrir espai per a tot el bé que puguem generar, despullant-nos d’allò que ens aïlla, ens tanca i ens paralitza»

i de resignació, aire sufocant de pànic i aversió». Per això va insistir en què aquest temps de Quaresma és molt adient per renegar «de la pol·lució de les paraules buides i la crítica tosca, de l’asfíxia d’una pregària que ens tranquil·litzi la consciència, d’una almoïna que ens deixi satisfets, d’un dejuni que ens faci sentir que hem

acomplert».

Quaresma, va explicar el Papa és «el temps de dir “no” a l’asfíxia que neix d’intimismes excoïents que volen arribar a Déu saltant-se les nafres de Crist present a les nafres dels seus germans». Per això va convidar a viure aquestes setmanes com una oportunitat «per tornar a respirar i obrir el cor

a l’alè de l’únic capaç de transformar el nostre fang en humanitat».

Finalment, va concloure que «no és el temps d’esquinçar-se les vestidures davant del mal que ens envolta, sinó d’obrir espai a la nostra vida per a tot el bé que puguem generar, despullant-nos d’allò que ens aïlla, ens tanca i ens paralitza».

Renúncia a la Comissió per a la Protecció de Menors

Agències / Ciutat del Vaticà

Marie Collins, víctima d’abusos per part del clergat, ha renunciat com a membre de la Pontifícia Comissió per a la Protecció de Menors de la qual formava part des del 2014. Collins dimiteix després d’adonar-se d’una «manca de cooperació entre la Comissió i altres oficines de la Cúria romana». En un article publicat al *National Catholic Reporter*, assegura que «he arribat al punt en què no puc ser sostinguda més per l’esperança. (...) És inacceptable la renúncia d’algunes persones a la Cúria vaticana per prendre seriosament les recomanacions o cooperar amb la feina d’una comissió quan la finalitat és la de millorar la seguretat dels infants i dels adults vulnerables arreu del món».

El Papa ha acceptat la seva renúncia i ha expressat el seu «afecte profund per la seva feina a favor de les víctimes i supervivents dels abusos del clergat». Per la seva banda, el president de la Comissió per a la Protecció de Menors, el cardenal Sean O’Malley, ha destacat el seu «agraïment sincer» a Marie Collins «per la seva contribució extraordinària com a membre fundador de la comissió. Escoltarem amb gran atenció tot el que

Marie Collins.

Marie vulgui compartir amb nosaltres sobre les seves inquietuds».

Malgrat la seva renúncia, Collins ha assegurat que continuarà treballant amb la comissió en un rol educatiu. Com ha dit el cardenal O’Malley, «estic profundament agraït per la voluntat de Marie de continuar treballant amb nosaltres en la formació dels responsables eclesiàstics, en els programes futurs per als nous bisbes i per als ministeris de la Santa Seu».

Església en sortida

Esglésies «always on»

Jordi
Sánchez
Torrents

Des de fa unes setmanes la parròquia de Santa Anna, al centre de Barcelona, és la primera església oberta 24 hores de Catalunya; a Madrid tenen la parròquia de Sant Anton. Inspirada en la idea del papa Francesc d’entendre l’Església com a «Hospital de Campanya», aquests espais oberts volen ser espais compartits, d’acollida, de culte i de pregària. Espais que estiguin més integrats en la vida diària... perquè a Occident sovint hem separat massa els espais sagrats dels profans, desterrant la sacralitat de la vida quotidiana.

La gestió, la conceptualització i la significació de l’espai humà mai no és neutre. El mateix espai arquitectònic d’una església ja diu molt del que hi ha al darrere; del concepte d’ordre, de món i de fe. La configuració de la planta en forma de creu, l’altar d’una forma o d’una altra segons la perspectiva litúrgica, el lloc del Santíssim, l’alçada, els relleus i decoracions... Tot espai, per tant, significa coses. Una església de campanya és una església d’ús, amb una porta que serveix per entrar i per sortir i no tant per protegir recelosa tot el que té dins. És Església de risc; del risc de ser accessible.

D’altra banda, una església sempre oberta significa una Església *always on*: sempre disponible; una qualitat que concorda amb l’home contemporani occidental, que sempre pot estar connectat, consumir, comunicar-se i informar-se dins el temps impacient de la xarxa. Les esglésies sempre obertes responen, doncs, a la mentalitat de l’home contemporani i al mateix temps signifiquen una Església oberta de bat a bat.

Barcelona

Les confessions d'un cardenal

Compendi de biografia, memòries i pensament de Martínez Sistach

Jordi Piquer i Martínez Sistach en presentar el llibre a la Biblioteca de la Facultat de Comunicació Blanquerna. / Agustí Codinach

Carme Munté
Barcelona

«El llibre és un conjunt harmoniós de biografia, memòries i pensament», va dir el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona, en presentar *Un cardenal es confessa* (Proa). Es tracta d'una «confessió personal» en què aborda la trajectòria de sacerdot, bisbe i cardenal, amanida amb vivències que per primera vegada ha posat negre sobre blanc, i amb pensaments de vigència actual com les relacions entre l'Església i l'Estat.

Un cardenal es confessa s'ha publicat en català, en italià i properament en castellà. En format pregunta-resposta, el cardenal comparteix autoria amb el periodista Jordi Piquer, company de promoció sacerdotal i de lloc de residència.

Al llibre tenen especial protagonisme Antoni Gaudí, la basílica de la Sagrada Família i Benet XVI, ja que tots tres conflueixen en una data, el 7 de novembre del 2010, inscrita en lletres daurades en la biografia del cardenal. «Un dia va arribar la boníssima notícia: el Papa havia acceptat la meua invitació i vindria a Barcelona», recorda el cardenal al llibre. I si bé el govern espanyol va acceptar plenament aquesta visita, «va indicar que, coincidint amb la celebració de l'Any Jacobeu, convindria que visités Santiago de Compostel·la, visita que s'havia descartat anteriorment». Així doncs, «la invitació per visitar Barcelona va permetre a Santiago de Compostel·la que el papa Benet XVI visités aquella ciutat».

El matí del 7 de novembre del

2010 Benet XVI va celebrar la missa de dedicació de la Sagrada Família i a la tarda —a iniciativa de Martínez Sistach— va visitar l'Obra del Nen Déu, dedicada a persones que pateixen disminucions. «Podem dir que la visita de Barcelona, d'alguna manera, ha marcat estil», reconeix el cardenal al llibre. «De tal manera va agradar aquesta visita al Papa i als organitzadors dels viatges papals que, a partir d'aquesta experiència, el Papa en els viatges visita centres similars.»

Martínez Sistach recorda que va demanar als arquitectes de la Sagrada Família que la construcció acabés el 2026, coincidint amb el centenari de la mort de Gaudí, però també els va fer una altra petició: que donessin més alçada a la torre dedicada a la Mare de Déu perquè no quedés més baixa que les dels evangelistes. El setembre del 2014, quan el cardenal Martínez Sistach va visitar el papa emèrit Benet XVI l'hi va consultar «com a molt bon teòleg que és». La resposta va ser «*senza altro*», «sense cap dubte».

En ser-li acceptada la renúncia com a arquebisbe de Barcelona (novembre del 2015), Martínez Sistach va dir que continuaria treballant per la Sagrada Família i per la causa de beatificació Antoni Gaudí. «He parlat de la causa amb Benet XVI i amb Francesc. Però falta fonamentalment que, per la seva intercessió, Déu faci un miracle», diu al llibre. «Per tant, els creients, davant de situacions greus, hem d'encomanar-nos a Antoni Gaudí.» Això sí: «No sé si en vista de les estadístiques de sinistralitat en la construcció d'edificis de la singularitat de la Sagrada

Família, aquesta realitat del nostre temple [el fet que no hi hagi hagut accidents greus] es pot considerar com un "miracle".»

A la pregunta sobre l'impacte en l'entorn urbà del temple, el cardenal és del parer que «cal optar per solucions amb visió de futur, atès l'interès mundial creixent per visitar la basílica». I sobre si caldrà remodelar l'entorn urbanístic per acabar l'obra, respon: «Penso que sí. Caldrà remodelar quelcom pensant que aquest temple atrau moltíssimes persones.»

Laïcitat no és laïcisme

Una reflexió a la qual el cardenal ha dedicat molta atenció és el lloc de l'Església en l'Estat laic. «Actualment va creixent una cultura i una política laïcista en detriment de la laïcitat que reconeix la funció pública de la religió al servei de la realització plena de les persones i del bé comú de la societat.»

Recordant la Mercè del 2015, quan l'alcaldeessa Ada Colau va decidir no participar a la missa patronal, el cardenal Martínez Sistach constata que «aquella presència s'harmonitza amb l'Estat laic i és una expressió de la valoració que els representants del poble manifesten als actes religiosos que organitzen, valoren i celebren els ciutadans».

Les memòries del cardenal Martínez Sistach no són un capítol tancat. Aquest «jubilat actiu», que el proper 29 d'abril farà 80 anys, continua al peu del canó. Sense anar més lluny, del 13 al 15 de juliol organitza el Segon Congrés Internacional de Pastoral de les Grans Ciutats a Rio de Janeiro.

Subratllats del llibre

Conferència Episcopal Tarraconense: «Ha estat una història de voluntat de servei, de compromís pastoral, d'un ritme de treball accentuat pel nombre de reunions i publicació de documents i comunicats, de reflexió i actuació davant els reptes i dificultats que s'han anat presentant al nostre país»

Província Eclesiàstica de Barcelona: «La creació de les noves diòcesis va obeir també al desig de donar més joc per al nomenament de Barcelona, de les dues noves diòcesis i de l'arxidiòcesi de Tarragona que quedava vacant, nomenaments que es van fer efectius tots el mateix dia»

Catalunya: «Estic convençut que a Catalunya, en el fons de l'encaix o no amb la resta d'Espanya, hi ha el desig d'assegurar que siguin eficaçment respectades la pròpia llengua, la cultura, l'educació i el benestar social»

Diàleg Catalunya-Espanya: «Aquesta no és una qüestió només ni principalment judicial, sinó política, i els polítics han de mantenir el diàleg i tenir imaginació i creativitat per buscar camins de solució»

Cardenal de Barcelona: «La gran urbs de Barcelona amb la seva àrea metropolitana motiva el fet que tingui un membre al col·legi cardenalici, per la importància que tenen i tindran les grans ciutats en la creació de cultura»

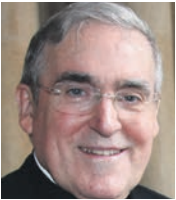
Dona a l'Església: «No hi hauria cap dificultat perquè una dona presidís un Consell Pontifici. (...) Penso que en la reforma de la cúria romana s'obriran noves responsabilitats concedides als laics i, per tant, també a les dones»

L'ànima d'Europa: «La cultura europea ve a ser una apostasia silenciosa per part de l'home autosuficient, que viu com si Déu no existís. L'esperança reduïda a l'àmbit intramundà tancat a la transcendència s'identifica com el paradís promès per la ciència i la tècnica, o amb formes de messianisme, amb l'hedonisme i consumisme, o amb diversos corrents de New Age. D'alguna manera, s'imposa la comparació amb l'imperi romà en declivi»

Anàlisi

Restablir una ànima a Europa

Amb l'humanisme de la misericòrdia

**Cardenal Lluís
Martínez Sistach**

En què es basa el nou humanisme que pot tornar a donar una ànima a Europa?

I quin és el paper que poden tenir institucions culturals com ara les facultats de Teologia, en què es custodia i es reconstrueix la saviesa que neix de la fe? Per respondre-hi, pot ser útil referir-se a dos fets eclesials recents que considero lligats per una estreta relació: les celebracions pels cinquanta anys del final del Concili Vaticà II i el Jubileu de la Misericòrdia, clausurat el 20 de novembre passat.

El pare Bernabé Dalmau, monjo de Montserrat i missioner de la Misericòrdia, durant aquest any sant i en una recent publicació seva —titulada *Diari d'un missioner de la Misericòrdia*— proposa aquesta tesi: amb el Jubileu, i en definitiva amb el pontificat del papa Francesc, s'ha iniciat una nova fase en l'aplicació del Vaticà II. Efectivament, això que caracteritza tant el Concili com el Jubileu és un esperit profundament humà: la solidaritat amb l'home i la seva situació existencial concreta.

Ja Pau VI va ser autor d'intervencions molt lúcides sobre l'humanisme del concili, que va resumir en la paràbola del bon samarità. El concili es va acostar a l'home contemporani amb la intenció de guarir-li les ferides. No va tenir paraules de condemna, sinó de compassió i solidaritat. I Joan XXIII, en la memorable homilia d'inauguració del concili, va dir que l'Església preferia la medecina de la misericòrdia que no pas la de la severitat o la condemna.

Igualment el papa Francesc, en la butlla de convocatòria de l'any sant, va deixar escrita aquesta frase plena de conseqüències: «La primera veritat de l'Església és l'amor de Crist» (*Misericordiae vultus*, 12). Els mateixos dos sínodes dels bisbes sobre la família en què vaig tenir la sort de participar, el 2014 i el 2015, com també les exhortacions apostòliques *Evangelii gaudium* i *Amoris laetitia*, crec que han de ser integrats en aquesta mateixa línia interpretativa.

L'Església, efectivament, no té i no pot tenir cap altre humanisme que no sigui el de Crist i de l'Evangeli, que el Vaticà II va contemplar com «l'home nou» (*Gaudium et spes*, 22 i 41), concepte teològic que trobem ja en sant Pau.

En Crist, és Déu mateix que transcendeix l'antiga aliança i es fa proper. Es fa humà, ja que en la persona de Crist conflueixen, sense separació ni confusió, la naturalesa humana i la divina. L'estudi de la cristologia i la meditació de l'Evangeli i dels misteris de la vida de Jesús són, per tant, la font d'aquell humanisme que l'Església està cridada a oferir al món d'avui. Jesucrist ens mostra, amb la seva vida terrenal, aquest humanisme *factis et verbis*, amb fets i

El Concili es va apropar a l'home contemporani amb la intenció de curar-li les ferides.

paraules, i es dirigeix essencialment, per aquest motiu, no només a l'àmbit de la contemplació intel·lectual sinó també als comportaments pràctics. I una praxi així s'eleva a criteri de verificació de la matriu cristiana d'aquest humanisme.

El «full de ruta» de l'Església en el seu tercer mil·lenni, com va dir Joan Pau II, continua sent, doncs, el Concili Vaticà II. Potser, en una primera i llarga fase de la seva *receptio*, l'hem llegit sobretot a través de conceptes com ara la comunió i com una exigència de reforma de les estructures. Aquesta nova fase de la mateixa *receptio*, en canvi, està centrada més aviat en l'home actual i en les seves ferides. De la resta, recordem que precisament Joan Pau II, l'any 1980, va publicar l'encíclica *Dives in misericordia* per subratllar la importància d'una virtut que havia quedat arraconada a l'oblit. Aquesta revaloració, els últims anys, ha estat tan gran que Benet XVI, amb la *Caritas in veritate* (2009), publica una encíclica social no partint de la virtut de la justícia, sinó de l'amor. I el papa Francesc ha explicat que, durant els dies del conclave en què va ser elegit, tenia a les seves mans el llibre que li havia regalat el cardenal Walter Kasper, publicat a Espanya amb el títol *La misericordia, clave del Evangelio y de la vida cristiana*.

A la conclusió del seu llibre, Bernabé Dalmau es pregunta: què quedarà d'aquest any sant? I hi respon dient: «He escrit que amb el papa Francesc i tot allò que suposa l'Any de la Misericòrdia, s'inicia una segona i nova etapa en la recepció del concili en els nostres temps. Potser seria més just dir que s'inicia un impuls promotor reformista a partir de la virtut central de la misericòrdia. Això podria plasmar una nova configuració del lloc de

Una de les missions de la teologia actual és la d'identificar i il·luminar els «signes del nostre temps» amb l'esperit de la misericòrdia

l'Església en el món, de la forma de situar-s'hi i de la manera de viure aquella mateixa missió perpètua evangelitzadora.»

Igualment podrem esperar que no es redueixi a una nova «moda verbal» i es converteixi en un nou humanisme que, també amb l'ajuda de la teologia, sigui capaç de descobrir aquelles «llavors del Verb» que, com queda ben expressat pel filòsof i màrtir sant Justí el segle II, són ja presents en totes les cultures. I és que una de les missions de la teologia actual és la d'identificar i il·luminar els «signes del nostre temps» amb l'esperit de la misericòrdia.

Article publicat a *L'Osservatore Romano* el 16 de novembre de 2016

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Barcelona

Els jesuïtes posen nota a la innovació

Els resultats acadèmics es mantenen alts alhora que milloren les habilitats no cognitives

Nova Etapa Intermedària del Col·legi Claver de Lleida.

Carme Munté

Barcelona

Fotos: Horitzó 2020

Dintre de la «primavera pedagògica» que es viu a Catalunya, el projecte Horitzó 2020 impulsat per Jesuïtes Educació és tot un referent. Fins ara ho era en la posada en marxa d'una autèntica innovació i transformació pedagògica a l'aula, però és que ara també ho és en la manera d'avaluar-la.

I si bé Xavier Aragay, coordinador del l'avaluació d'Horitzó 2020, reconeix que la innovació pedagògica no tenia l'objectiu d'apujar el llistó dels resultats acadèmics —ja de per si alts—, sí que és veritat que la comunitat educativa i especialment els pares estaven a l'expectativa.

Doncs bé, segons les primeres avaluacions, els alumnes de la Nova Etapa Intermedària (5-6 Primària i 1-2 d'ESO) mantenen alts els resultats acadèmics i milloren en les habilitats no cognitives o, més ben dit, en les 5C que configuren la persona que els Jesuïtes volen formar: conscient, competent, compromesa, compassiva i creativa.

«Hem d'avaluar tot el que nosaltres estem innovant», va dir Enric Masllorens, actual director general de la Fundació Jesuïtes Educació. «No n'hi ha prou de sensacions o intuïcions, cal amb base científica qualificar, quantificar i contrastar els processos», va corroborar Xavier Aragay.

Tots dos van ser els encarregats de presentar, el 23 de febrer, els resultats de la primera avaluació d'impacte del projecte d'innovació educativa en l'alumnat de la Nova Etapa Intermedària, que per ara s'ha aplicat a quatre escoles dels jesuïtes. L'informe recull el seguiment que s'ha fet de dos grups d'alumnes de la mateixa edat i extracció social de dues escoles: Sant Gervasi, on

Alumnes del Clot de Barcelona.

ENRIC MASLLORENS

«Són alumnes que comparteixen resultats, treballen en equip i ajuden els seus companys»

XAVIER ARAGAY

«Les famílies confirmen que han vist un impacte en el projecte vital dels alumnes»

funciona la NEI, i Casp, on encara no s'ha posat en funcionament. «Hem estat agosarats», va reconèixer Masllorens, tenint en compte la dificultat d'avaluar habilitats no cognitives com la creativitat i la compassió. «No tothom s'hi atreueix», va afegir.

Jesuïtes Educació s'ha atrevit a fer aquesta avaluació, coordinada pel Centre de Tecnologies Ituarte, i ho ha fet amb la col·laboració «dels millors *partners* possibles»: tres grups de recerca vinculats a quatre universitats (Universitat Pompeu Fabra, Northwestern University de Chicago, FLACSO de Buenos Aires i Blanquerna-Universitat Ramon Llull).

Algunes de les conclusions destacades són la millora del clima a l'aula i del treball cooperatiu. «Són alumnes que comparteixen resultats, treballen en equip i ajuden els seus companys», va constatar Enric Masllorens, que també va reconèixer que ara és qüestió de «seguir avançant en aquesta avaluació perquè les tendències siguin evidències clares».

«Les famílies confirmen que han vist

Jesuïtes Educació, amb el projecte Horitzó 2020, és un dels pioners en la primavera pedagògica que es viu a Catalunya, però té clar que només sumant amb altres experiències d'innovació pot afrontar un repte d'aquesta envergadura. Ho fa en el marc de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (escolacristiana.org); del programa Escola Nova 21 (escolanova21.cat), i del procés participatiu *Ara és demà*, del Consell Escolar de Catalunya (consellescolarcatalunya.cat).

Així mateix, del 27 al 31 de març, Jesuïtes Educació (fje.edu), juntament amb el Col·legi Montserrat de Barcelona (cmontserrat.org) i la Facultat de Ciències de l'Educació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull (blanquerna.edu) organitzen el II Simposi Internacional Barcelona, Educació i Canvi que, a banda de les conferències i taules rodones, consistirà a fer visites a una selecció d'escoles innovadores.

Jesuïtes Educació ha posat en marxa la Nova Etapa Intermedària (NEI) en constatar que el pas de 6è de Primària a 1r de Secundària era difícil, gairebé «un forat negre», com l'ha definit Xavier Aragay, exdirector general de Jesuïtes Educació. Per això es va posar en marxa aquesta etapa nova que aplega els alumnes de 5è i 6è de Primària, i de 1r i 2n de Secundària. Per ara s'ha aplicat en quatre escoles dels Jesuïtes.

D'altra banda, el Consell Escolar de Catalunya, en una de les ponències del procés participatiu *Ara és demà*, ja inclou la possibilitat d'estudiar que la NEI sigui més extensa i que es pugui aplicar en centres d'arreu de Catalunya.

un impacte en el projecte vital dels alumnes», va subscriure Xavier Aragay, alhora que va constatar que estan detectant «un brot de creativitat molt important, i això que són infants que porten nou anys d'escolarització clàssica i només dos de NEI».

Els resultats de l'estudi també indiquen alertes o qüestions que cal corregir. Xavier Aragay va reconèixer cert desgast emocional entre els docents, ja que han esdevingut autèntics referents dels alumnes; la qüestió de la sostenibilitat del model, i la millora de la implicació de les famílies.

«En tot cas, és una primera avaluació», va precisar Enric Masllorens, «i ara caldrà veure els resultats de la primera promoció que completi els quatre anys de la NEI».

Barcelona

Barcelona acollirà una trobada europea sobre pastoral juvenil

Els bisbes europeus debatran sobre acompanyar els joves en la fe i noves iniciatives d'evangelització

els diferents delegats nacionals han confeccionat una guia de treball per al simposi per proposar una «reflexió interdisciplinària» sobre la pastoral amb els joves.

Enmig d'una diversitat creixent entre els joves, el document preparatori de la trobada barcelonina destaca la importància de ser testimonis, d'utilitzar nous llenguatges propers als joves, ressaltar la importància de la família i la centralitat de despertar

comunitats missioneres. «L'objectiu és oferir una gamma àmplia i diversa de bones pràctiques pastorals amb la finalitat d'estimular noves idees, així com motivar l'acompanyament de joves amb un nou impuls», expressa el document preparatori.

El Simposi de Barcelona també servirà com a gran trobada de cara a la preparació del proper Sínode ordinari que se celebrarà l'octubre del

2018. Convocats pel papa Francesc, els bisbes de tot el món reflexionaran sobre l'acompanyament amb el lema «Els joves, la fe i el discerniment vocacional». El 13 de gener passat ja es va presentar oficialment al Vaticà el document preparatori de cara al Sínode perquè tota l'Església comenci un camí de reflexió i preparació. El Simposi de Barcelona, per tant, seguirà un esquema similar al que es proposa com a reflexió per a tota l'Església universal.

La trobada, que compta amb el suport de l'arquebisbat de Barcelona, portarà a la ciutat cardenals i bisbes de tot el continent, encapçalats pel president del Consell de Conferències Episcopals d'Europa, l'arquebisbe de Gènova, el cardenal Angelo Bagnasco, també president de la Conferència Episcopal Italiana, així com també els dos vicepresidents, el cardenal Vicent Nichols (president dels bisbes anglesos i gal·lesos), i l'arquebisbe de Poznań, Mons. Stanisław Gadecki (president dels bisbes polonesos).

Opinió

Cercant una suma coherent d'esforços

Els pares i les mares que han triat l'escola concertada —també els de l'escola cristiana—, d'acord amb un projecte educatiu que coneixen i que és l'expressió del dret que tenen a escollir una educació per als seus fills conforme les seves conviccions, han rebut una carta aquestes darreres setmanes, signada pels directius de les organitzacions representatives d'aquestes escoles i pels presidents de les seves federacions d'AMPA. La carta recull un seguit de reflexions sobre el moment sociopolític i la seva incidència en l'escola concertada, alhora que convida a una suma coherent d'esforços.

Recorda que el Servei d'Educació de Catalunya està constituït per una xarxa plural de centres educatius de titularitat pública i de titularitat privada, i que és el resultat de la tradició educativa i social del país. Aquest model educatiu que recull la Llei d'Educació de Catalunya, aprovada al Parlament l'any 2009 per una àmplia majoria parlamentària, està amenaçat. Consta que el discurs que s'ha instal·lat en diferents sectors del país no és gens favorable a l'escola concertada. Aquests darrers mesos hem pogut observar com revifa un debat recurrent que intenta acumular justificacions per desacreditar-la. També hem estat testimonis que, en ocasions, aquestes explicacions emmascaren, o directament contradueixen, la realitat.

Assenyala que l'escola concertada —concreció del dret a la lliure elecció de centre per part dels pares, i al dret a crear escoles i definir-ne el

Enric Puig Jofra
Secretari general
Fundació Escola
Cristiana de Catalunya

caràcter propi per part de la titularitat dels centres educatius— recull i continua la llarga tradició de l'escola d'iniciativa social, tan arrelada a Catalunya i que tan bon servei ha aportat a alumnes i famílies de diversos orígens i condicions econòmiques. Pel que fa al règim econòmic de concerts afirma que, apropant-nos a una gratuïtat mai aconseguida per la insuficiència reconeguda de les aportacions dels successius governs, no garanteix la gratuïtat de l'ensenyament i la viabilitat d'un centre educatiu, que esdevé impossible en les actuals circumstàncies, sense la col·laboració dels pares.

En aquest context sociopolític, la força de l'escola concertada radica en la qualitat de la seva acció educativa i docent, en la feina diària de milers de docents i de professionals que tenen cura de l'administració i dels serveis i en el suport dels centenars de milers de pares i mares que hi confien i, sobretot, en l'educació que reben els centenars de milers d'alumnes que s'hi escolaritzen. Tot això no es pot diluir en un no-res, com alguns pretenen, ignorant la realitat actual i la història. La defensa de la llibertat individual i dels drets fonamentals ha d'enorgullir qual-sevol societat avançada i és obligat mantenir-ho i defensar-ho enfront de propostes que pretenen limitar i coartar les llibertats, personals i socials, pròpies d'una societat democràtica de dret i que són reconegudes internacionalment. Oblidar-ho seria profundament injust i el nostre país no s'ho mereix, ni s'ho pot permetre.

Joan Piñol
Barcelona

La Ciutat Comtal acollirà el Simposi del Consell de Conferències Episcopals d'Europa sobre «acompanyar els joves a respondre lliurement a la crida de Crist», com diu el lema de la trobada. Barcelona serà l'epicentre de la pastoral juvenil europea durant quatre dies (28-31 de març) amb l'expectativa que centenars d'animadors de joves, bisbes i responsables de pastoral es trobin per posar en comú iniciatives i mètodes. El simposi posa com a exemple evangèlic els deixebles d'Emaús i, concretament, la cita bíblica: «Caminava amb ells» (Lc 24, 15).

De cara a la trobada, cinc àrees pastorals (catequesi, ensenyament, universitat, joves i vocacions) fa temps que col·laboren en àmbit europeu per elaborar un programa d'activitats i reflexió. Després d'una primera trobada a Malta el setembre del 2015 i reunions posteriors,

**Tradició i qualitat al
servei de l'hostaleria
des de 1880**

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Girona

Mil anys de l'efímer bisbat de Besalú

L'actual bisbe auxiliar de Pamplona porta el títol d'aquesta seu titular

Víctor Gay
Besalú

L'any 1017 era consagrat a Roma Guifré Tallaferro com a primer (i en seria també l'últim) bisbe de Besalú, que s'establiria a l'església de Santa Maria de la vila comtal. Actualment, les seves restes consolidades s'integren en una propietat privada i són fàcilment visibles al turó que domina la població per l'accés sud.

La figura del comte Bernat Tallaferro (988-1020), pare de Guifré, assolí fama llegendària. Va donar una forta empena a la reconquesta de la Catalunya Vella. Fins i tot, el seu cognom deriva del fet que en el decurs d'un combat per terres de Santa Pau (Garrotxa) se li va rompre l'espasa. Prostrat als peus de sant Martí, molt venerat per influència dels francs, li feu present de la seva pròpia espasa, la qual durant el combat, segons la llegenda, tallava el ferro.

La política de Bernat fou la de refermar un comtat que abastava gran part de les comarques de la Garrotxa i el Ripollès. No dubtà a enfrontar-se al poder abacial de la comunitat femenina de Sant Joan de les Abadeses, on hi havia la seva germanastra Ingilberga. El comte feu un parell de viatges a Roma per instar el papa Benet VIII la butlla d'expulsió, amb els seus durs arguments com ara: «Haver convertit la casa d'oració en un bordell de meretrus de Venus.» Ho va aconseguir i d'aquesta manera va refermar el seu poder al comtat besaluenc. Cal dir que l'abat Oliba, igualment germanastre de la dissortada abadessa, no va fer gran cosa per impedir la clausura del monestir.

Assolit aquest primer objectiu, al comte Tallaferro li calia que la seva capital fos seu episcopal. Novament el Papa accedí a les demandes comtals i va crear el nou bisbat i nomenà prelat Guifré. Cal no oblidar que en l'immediat bisbat d'Elna (l'actual de Perpinyà/Elna) n'era bisbe Berenguer, germà de Bernat Tallaferro. En resum, afers de família.

El bisbat es manté com a «seu titular»

La tràgica mort del comte, l'any 1020, mentre intentava travessar el Roine, camí de Provença, on anava per tractar el matrimoni d'un dels seus vuit fills amb l'hereva d'aquell comtat, va

Salvador García-Arbós

L'any 1017 era consagrat a Roma Guifré Tallaferro com a primer, i últim, bisbe de Besalú

Santa Maria de Besalú.

El bisbe de Girona, en la processó d'obertura del mil·lenari.

suposar una immediata decadència de Besalú, que després de durar poc més de dos segles, els seus dominis van passar a Ramon Berenguer i a la casa de Barcelona, l'any 1111.

Desaparegut també el bisbat amb titular, s'ha conservat com a «seu titular», és a dir, que s'atorga a bisbes, generalment auxiliars, que han de tenir una titularitat dels dits també bisbats històrics, és a dir, que en el seu moment han existit i han tingut bisbes residents.

L'actual «bisbe de Besalú» és Mons. Juan Antonio Aznares, bisbe auxiliar de l'arquebisbat de Pamplona, un dels prelats més joves d'Espanya, 56 anys. És d'origen basc, però des de petit resident a Navarra.

Commemorar el mil·lenari

Besalú i el bisbat de Girona celebraran aquest singular mil·lenari. Els actes van començar el darrer diumenge de gener, amb una missa presidida pel bisbe Francesc Pardo, i es viuran especialment la propera Setmana Santa, en la festa de la Mare de Déu dels Dolors i amb la veneració de la Vera Creu que va arribar a Besalú portada directament de Roma pel comte Tallaferro, i el seu fill-bisbe, i que actualment es venera a l'església parroquial de Sant Vicenç.

«**E**stimats fills, avui us convido a viure profundament la vostra fe i a pregar l'Altíssim perquè l'enforteixi, de manera que els vents i les tempestats no la puguin esbotzar. Que les arrels de la vostra fe siguin la pregària i l'esperança en la vida eterna. Des d'ara mateix, fills, treballeu en vosaltres mateixos, en aquest temps de gràcia en què Déu us concedeix la gràcia de poder ser, per mitjà de la renúncia i la crida a la conversió, persones de fe i d'esperança clara i perseverant. Gràcies per haver respost a la meua crida.»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de febrer del 2017

Subscripció bimestral gratuïta Eco Mª Reina de la Pau: «Amics de Medjugorje»
C/ Sant Ignasi, 26 -1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)
Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594
www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

L'ànima lliure d'un benedictí

El monjo Notker Wolf inaugura la Setmana de l'Harmonia Interconfessional

Joan Andreu Parra
Barcelona

Les etiquetes que sovint fem servir per descriure persones i caràcters són insuficients per capturar la personalitat de Notker Wolf. Potser és la llibertat d'esperit allò que traspua en la conversa amb qui va ser l'abat primat de la Confederació Benedictina —entre el 2000 i el setembre passat—, un bavarès de 76 anys, que ha recorregut els 250 monestirs que l'orde de Sant Benet té escampats per tot el món i que ha adquirit una gran habilitat amb les llengües.

Malgrat que aquesta responsabilitat ha portat Wolf a carregar l'agenda amb moltes reunions i llargs viatges, el benedictí li treu importància —«no sóc l'únic, els homes de negocis, les mares de família també fan aquests equilibris»— i explica quin és el secret de mantenir-se arrelat: «Sempre tenia una medicina: l'alegria de trobar els meus germans i germanes dels monestirs.»

De fet, Wolf defensa que la Regla de Sant Benet es pot incorporar a una vida moderna atrafegada i aportar pau: «Cal tenir una certa sobirania personal», diu per referir-se tant a la

kath.ch

Wolf cultiva diverses aficions, com tocar la guitarra elèctrica a la banda Feedback o interpretar música clàssica i sagrada amb la flauta travessera.

necessitat de reservar espais especials del dia (planificar-se, pregar, llegir, meditar) i ser disciplinat a l'hora de mantenir-los, com a «no ser dependent de res, com podria ser l'alcohol i altres drogues».

La vida comunitària

En els setze anys d'observar de prop la vida comunitària, Wolf es va adonar que «l'individualisme era l'arrel de la crisi als monestirs occidentals: no ens hem interessat per com està el germà que tinc al costat». I explica com això està canviant cap a positiu: «Tenim cura de nosaltres mateixos i de la comunitat. En algun monestir s'ha incorporat la figura del facilitador per a les reunions. Cal aprendre a parlar obertament sense ferir els altres.»

«Quan una comunitat està bé és quelcom molt agradable i un privilegi. Per exemple, per als ancians. Tot i que no sempre és el paradís, ja que Déu ha creat tots els caràcters i al monestir també els trobem», ressalta Wolf. A banda de ser comunitats sòbries que tenen una convivència sincera, Wolf també demana als monestirs que «no s'aïllin en si mateixos i que col·laborin amb les regions on estan implantats», rebla. Per exemple, al seu monestir, l'abadia de Santa Otília (Baviera), han

acollit 24 refugiats.

La proximitat a la natura dels benedictins —bona mostra l'abadia de Santa Otília, on converteixen en biogàs els fems de 180 vaques— i l'experiència de tenir molt de món a les sabates, ha portat Wolf a prendre consciència de la degradació ambiental i els drames que provoca. Per això es felicita de la *Laudato Si* de Francesc, malgrat que també és temorós de la figura de Donald Trump, que l'està posant en qüestió: «Déu ens ha donat la Creació per al nostre gaudi, no per a l'explo-tació. Hem de fer servir les coses amb respecte i no llençar-les. Hi ha un motiu ètic, no només ecològic», explica.

Wolf no dubta a assenyalar que la pau i el bé comú de la societat són els valors a preservar i que els cristians «podem donar el testimoni que Jesucrist és un servei, sense parlar de dogmàtica». «L'avantatge de Francesc —continua Wolf— és que sempre va a l'Evangeli: la verdadera revolució cristiana és posar en dubte la temptació del poder, del diner d'aquest món.»

Aquest és el tercer any en què Afers Religiosos ha promogut la celebració de la Setmana de l'Harmonia Interconfessional, instituïda per les Nacions Unides el 2010 / Generalitat de Catalunya

Del diàleg a l'amistat interreligiosa

«Prefereixo parlar d'amistat interreligiosa que de diàleg interreligi-ós. Es coneix molt millor l'altre en l'amor de l'amistat que en el sentit intel·lectual del diàleg», argumenta qui ha estat el novè abat primat de la Confederació Benedictina, Notker Wolf (Baviera, 1940). Convidat per la Direcció general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya a inaugurar la Setmana de l'Harmonia Interconfessional, Wolf ha impartit la conferència *L'amistat interreligiosa: una base per a l'acollida i integració dels refugiats*, el passat 23 de gener.

L'experiència de conèixer monjos budistes al Japó i conviure amb ells als monestirs benedictins o practicar la diplomàcia en països comunistes com Corea del Nord per poder obrir un hospital, han cisellat Wolf: «S'ha de parlar amb la gent sent sincer i escoltant amb el cor per sentir on és el problema de l'altre. Tinc amics de diferents confessions i ens respectem amb una fe diferent. L'altre no pot tenir la sensació de ser dominat o utilitzat.» I destaca que aquest és el tret del papa Francesc: «Ell obre les portes pel seu carisma de servei.»

A la conferència Wolf ha apuntat que «cal que l'amistat potencii el diàleg interreligiós, per convertir-lo en una experiència de trobada més vivencial». I ha fet referència als refugiats: «Cal acollir la persona amb tota la seva experiència i identitat. Però alhora, el refugiat també ha d'esforçar-se a respectar el país que l'acull.»

DESPATX CONSOLIDAT A TOT EL PAÍS

Especialitzat en clàusules sol, despeses cobrades de més i reclamacions d'interessos cobrats de més

Demani hora als tel. **685 472 702 - 934 448 900 - 610 364 544**

Consulta sense compromís

Des del monestir

Deixem d'apagar foc: fem inversió social

Lucía Caram
Religiosa dominica
de Manresa

L'edat infantil, per la seva fragilitat, té unes exigències úniques i irrenunciables: el dret a un ambient familiar sa, on es pugui créixer sota l'exemple i guiatge dels pares, una educació que permeti desenvolupar-se integralment, alimentació, habitatge...

Volem que els nens siguin nens, que puguin gaudir del dret fonamental de jugar i fer activitats de lleure, esportives, amb valors. Perquè en definitiva tots tenen el dret a ser nens i nosaltres tenim l'obligació, com a societat madura, d'organitzar-nos per exercir la corresponsabilitat, amb l'administració i les entitats de tot el món associatiu.

Junts, tots els actors de la societat, hem d'implementar una cooperació cada cop més eficaç i eficient, fonamentada, no només en l'intercanvi

d'informació, sinó en la intensificació de xarxes capaces d'assegurar intervencions tempestives i capil·lars. La nostra força per fer-ho no és altra que la de treballar junts per al bé de tots.

Junts hem de buscar solucions permanents per afrontar el drama de la pobresa infantil, el repte d'igualar oportunitats i de trencar el cercle de la pobresa. Junts hem de fer una aposta definitiva per construir, per recuperar el temps i per evitar que tinguem una generació perduda per manca de reacció constant, organitzada. Junts podem trobar solucions intel·ligents al problema de tots que es diu pobresa infantil.

Caminem amb els nens, ells ens necessiten, i no-

saltres podem fer-ho, i ho farem si som capaços d'aplicar el cap, el cor, utilitzant les estratègies i els recursos que tenim a l'abast per solucionar els problemes socials d'arrel, que és molt més important que només treballar per combatre els símptomes que ens porten a apedaçar el més urgent. La inversió social en els nens, en l'educació, en el lleure, en la salut, mai no defrauden.

Fem aquest pas i marquem junts, en el treball amb la infància, un abans i un després: busquem solucions intel·ligents als problemes greus. Deixem d'apagar els focs que s'encenen a cada pas i comencem a treballar d'arrel per combatre les causes dels nostres mals i, sobretot, per construir sòlidament per garantir el present i el futur d'una vida digna de ser viscuda per tots, especialment pels més vulnerables: els nens.

La sal de la terra

«Pedagogies» més enllà de l'escola

Andreu Ibarz
Director general de
Blanquerna-URL i
professor de la Facultat
de Ciències de l'Educació

A l'escola sempre tindrem necessitat de la pedagogia i dels pedagogs. I molt més en les etapes en què els centres educatius es repensen i viuen transformacions profundes. Hem de reconèixer, però, que hem generat un gran buit, millor dit, una gran limitació i, fins i tot, contradicció quan ja fa dècades que hem consolidat afirmacions com «l'escenari de l'aprenentatge no és exclusiu de l'escola» o «l'educació és quelcom per a tota la vida». En honor a la veritat, cal afirmar que als manuals —la pedagogia— va més enllà de l'entorn escolar, constatem entorns professionals reeixits com la pedagogia social i, fins i tot, les informacions aportades pels col·legis professionals abunden en un nombre no menyspreable d'iniciatives i perfils més enllà de la tasca als col·legis. Però, en qualsevol cas, la presencialitat

i la implicació de la pedagogia és infinitament desproporcionat al valor, la complexitat i l'expectativa que comporta l'educació en un sentit contemporani. En efecte, necessitem una pedagogia i uns pedagogs coincidents amb els nous temps per cobrir la geografia i la cronologia de tota la realitat educativa.

Es tracta, per exemple, d'una pedagogia per afrontar les transicions de la vida —especialment en els aspectes formatius i professionals— que cada vegada seran més nombroses, significatives i, possiblement, més disruptives. Una pedagogia que amb instruments propis de l'època i coneedora dels condicionaments actuals faciliti als

progenitors i a totes les noves realitats familiars la formació, l'orientació i l'acompanyament de l'educació dels fills. Una pedagogia, també, molt experta i focalitzada en els processos formatius de les empreses i organitzacions, sigui per dissenyar, acompanyar i avaluar processos formatius o per elaborar i desplegar estratègies d'aprenentatge en el si d'una institució. Ens cal, és clar, una pedagogia potent del diàleg i de la participació. Ens referim al diàleg i la participació de la comunitat i de la ciutadania, del diàleg intercultural i interreligiós. I per què no, una pedagogia que col·labori amb la intel·ligència anticipatòria (antiga prospectiva) per col·laborar en els processos anticipadors i/o preventius amb seny i cura. La comprensió de l'educació del segle XXI ha de comportar una pedagogia sense fronteres.

Mirada al món

Economia i Comunió

Cinto Busquet
www.cintobusquet.cat
cinto.busquet@gmail.com

Indigna i entristeix la intenció de Donald Trump d'augmentar la despesa militar dels Estats Units, retallant els pressupostos de partides socials i mediambientals. Sense cap vergonya, expressa el seu desig de tornar a guanyar guerres i propugna consolidar l'economia nord-americana amb una nova política armamentista. No és una qüestió de política interna ni un afer menor. El món sencer se'n ressentirà, perquè si la indústria bèl·lica ha de funcionar, cal que es venguin més i més armes, i mans ocultes atien conflictes en les regions més vulnerables del món.

Els creients i totes les persones de bona voluntat no podem ignorar aquesta nova amenaça i hem de proposar models alternatius d'una economia global que es fonamenti en mecanismes que estimulin i garanteixin el benestar i l'estabilitat de tots, més que no pas afavorir l'enriquiment d'uns

pocs a costa del patiment de molts.

Recentment el papa Francesc ha rebut al Vaticà 1.200 empresaris, joves i estudiosos de l'Economia de Comunió, un projecte agosarat que va néixer fa 25 anys en l'àmbit del Moviment dels Focolars i que des de fa temps ha suscitat l'interès del Papa, ja que la iniciativa uneix dos conceptes —economia i comunió— que normalment la cultura actual manté separats i sovint considera oposats. Els ha encoratjat dient-los que l'economia i la comunió són més maques quan van juntes; per descomptat l'economia s'embelleix, però també la comunió «perquè la comunió espiritual dels cors és encara més plena quan esdevé comunió dels béns, dels talents, dels beneficis».

Francesc ha denunciat que el diner esdevé un ídol quan es considera fi en si mateix, i ha indicat que la manera millor i més concreta de no fer-ne un ídol és «compartir-lo amb els altres, especialment amb els pobres». Posant exemples ben actuals, ha criticat durament la hipocresia del capitalisme com a sistema econòmic que genera inevitablement víctimes, tot i que es vulgui presentar amb un rostre amable tractant de compensar en part els danys que ocasiona. I ha esperonat els promotors de l'Economia de Comunió a ser fidels al seu carisma, no tan sols ocupant-se de les víctimes, sinó «construint un sistema en el qual les víctimes siguin sempre menys i pel qual arribi el dia que ja no n'hi hagi». Un «no» ben clar, doncs, a una economia que mata, per dir un «sí» ben convençut a una economia que fa viure i fa viure bé, no tan sols uns pocs sinó tots.

Punt de vista

Josep Lluís Burguera, *sdb*

Delegat de Comunicació de la Inspecció Salesiana Maria Auxiliadora

Comunicar bones causes, un repte apassionant

Els telenotícies, els periòdics i els portals ens ofereixen cada dia un plat indigest ple de males notícies i condimentat amb banalitats: aquesta és una certesa corroborada per la nostra pròpia experiència; no obstant açò, estem convençuts que existeix una altra alternativa al punt de vista i l'agenda que ens marquen els grans mitjans.

Creiem en el valor de comunicar bones notícies, és més: estem convençuts que s'amaga un cabal d'informacions positives que difícilment veuen la llum per foscos interessos o per les lleis del mercat de l'atenció.

Els cristians del segle XXI tenim el repte de «Comunicar esperança i confiança en els nostres temps»: tot just el títol i la consigna que el papa Francesc ha expressat en el seu missatge per a la 51ena Jornada Mundial de les Comunicacions Socials.

Com ha escrit Juan Manuel Mora, vicerector de la Universitat de Navarra: «Els públics atenen a informacions de tot gènere, i prenen bona nota de les protestes i les crítiques. Però secunden sobretot projectes, propostes i causes positives.» I afegeix: «El missatge cristià ha de transmetre's com el que és: un sí immens a l'home, a la dona, a la vida, a la llibertat, a la pau, al desenvolupament, a la solidaritat, a les virtuts... Per transmetre-la adequadament als altres, abans cal entendre i experimentar la fe d'aquesta manera positiva.»

Convençuts d'açò, un centenar de comunicadors, representants de les cases salesianes de tot l'Estat i amb sensibilitat pastoral enfront de l'ús de la imatge, es van donar cita l'11 de febrer passat a Madrid per aprendre a comunicar millor bones causes, recolzant-se en el valor de la imatge.

Juan Della Torre, fundador de *La Machi – Comunicació para buenas causas* (www.lamachi.com), va insistir en la importància d'establir un vincle emocional amb l'audiència, amb els destinataris de la comunicació, intentant convèncer amb sinceritat i professionalitat, des del poder de l'empatia i el somriure. Açò és just el que la seua agència

està portant avant amb iniciatives que han aconseguit centenars de milers de seguidors com «El vídeo del Papa» o «Clic To Pray».

Es tracta de convèncer-nos que les nostres organitzacions catòliques tenen un bell missatge per transmetre per «fomentar una cultura de la trobada que ajudi a mirar la realitat amb autèntica confiança», com escriu el Papa en el seu missatge.

Aquesta comunicació de bones causes, la font indiscutible de les quals és Jesucrist, ell mateix «bona notícia», passa avui pel testimoni humà i cristià servit amb creativitat i integrat en les bones pràctiques de la comunicació digital actual: aquest és el repte.

en nosaltres (sentiments d'odi, de compassió, d'ira, de repugnància, d'amabilitat, etc.) que ens poden condicionar seriosament l'actitud vers el proïsme.»

Consells de l'escriptor: «Evitar comentar aquests defectes; no fer-los servir per calumniar; posar etiquetes negatives (per exemple: amb aquest no hi ha res a fer); pensar sempre malament dels altres; fixar-se sobretot en els defectes, viure en una actitud de desconfiança i inquisitorial; corregir humiliant: amb crits, davant dels altres, amb insults, etc.; corregir amb mal to de veu, corregir o contestar de qualsevol manera; parlar amb indirectes; no demanar perdó quan t'equivoques o ets causa de molèsties, seguir el seu mal exemple.» I, malgrat tot això, estimar. I prendre nota dels defectes que hem d'evitar.

El pitjor de comprar un llibre és que, després, l'has de llegir.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

El valor dels defectes dels altres

Entrar en una llibreria em resulta perillós perquè sempre hi trobo llibres interessants i acabo comprant-los. Fa uns dies, em cridà l'atenció una obra titulada: *El valor de los defectos ajenos*. Acostumo dir als qui em demanen consell sobre determinats defectes dels superiors i dels companys, que es fixin bé en les defallences dels altres i que recordin aquestes faltes a fi d'obviar-les. Prou he vist joves que lamentaven les manques dels seus superiors o amics i que, en esdevenir més grans

i ocupar càrrecs similars dels altres professors, educadors o familiars queien en els mateixos defectes que blasraven. La vida, de vegades, és cruel! Som tan oblidadissos!

L'autor del llibre esmentat escriu que hem d'estimar els germans amb els seus defectes: «No hem d'estimar els defectes dels altres, sinó els altres amb les seves flaqueces. La bondat substancial de l'home no queda minvada per les seves debilitats... Tanmateix, aquestes solen desvetllar sentiments diversos

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

«Bullying» superior (3)

Vocació i professió són dues situacions que es barregen en les vivències d'un mestre. Com a professió, antigament es deia que «algú passava més gana que un mestre d'escola». Sou minso, però hi ajudaven molt alguns obsequis de les famílies, sobretot si un exercia al medi rural.

La vocació és una altra cosa. Si hom la sent, és difícil poder-la ofegar o suprimir.

Acabada la guerra civil espanyola, el 1939, la situació dels docents en un bàndol i altre era dolenta i, de vegades, adversa. Els mestres del bàndol republicà es van veure enredats en un procés que recordo que anomenaven de *depuració* que, en el millor dels casos, va suposar l'expulsió de la feina. En l'altre, els titulats escassejaven. Molts mestres havien mort. Calia aconseguir una feina nova i es va recórrer a estratagemes més o menys adients. Recordo dos casos familiars. Un cosí meu havia lluitat en els darrers temps de la contesa. Era jove i espavilat i, com que era soldat i bon noi, en un trimestre va aconseguir el títol. Una germana meua, aleshores, acabava els estudis de batxillerat, aquell de set cursos i el corresponent «examen d'Estat». Ella volia anar a la universitat, però la situació no va permetre aquesta despesa. Gràcies a un curset que va durar sis mesos va aconseguir el títol per exercir. L'any passat, em vaig trobar una alumna seva i em va recordar, amb aplexi, la seva tasca docent. Quan hi ha vocació, i un és fidel i honrat, es fan miracles.

En l'àmbit de la vocació i, considerant-ho antropològicament, hi ha tres professions de gran valor humanístic. En l'àmbit de la salut (medicina i infermeria), en el de la responsabilitat social (assistent social o treballador social), i en el de reconèixer valors transcendents, el sacerdot i la professió religiosa.

Ara bé, la docència exigeix molt d'equilibri personal, domini emocional i responsabilitat professional.

Torno a recordar que ensenyar qui no sap és una de les obres de misericòrdia.

Durant la meua vida sacerdotal, m'ha tocat ensenyar en situacions diferents. Vull dir tant religió com matèries paral·leles. I he estat molt feliç. Però, va arribar un dia que les situacions ambientals i les normes ho van dificultar. Pràcticament, un no podia exercir cap pressió. Els alumnes continuaven al centre sense importar-los res, la situació em va resultar insuportable i vaig haver d'abandonar la docència. Però quan em trobo antics alumnes, són els primers a saludar-me.

No sé si ho vaig fer gaire bé, però sentia pànic pel *bullying*. Si ensenyes poc, aprendran poc; si ensenyes a espavilar-se i a aprendre per compte propi i a aficionar-se a l'estudi, encara que sàpiguen poc, ho recuperaran més tard.

LA CREU DE LAMPEDUSA COMENÇA A BARCELONA

Els joves inicien la Quaresma

Entrada en processó de la creu de Lampedusa.

La creu davant l'altar durant la missa.

Joan Piñol

Barcelona

Fotos: Pep Daudé / basílica de la Sagrada Família

Per un dia la magnífica obra gaudiniana no va ser la protagonista. Sota les impressionants voltes en forma d'arbre que s'enrosquen a la nau central de la Sagrada Família, gairebé tres mil joves de l'arxidiòcesi de Barcelona observaven una creu de fusta d'un blau cel descolorit, dos taulons clavats amb claus. Era la Creu de Lampedusa, feta amb les restes de fusta de les embarcacions naufragades al Mediterrani mentre maldaven per portar vers el somni europeu els seus ocupants (nord-africans, sirians, eritreus, subsaharians...). Segons dades de l'ACNUR, més de cinc mil persones van morir ofegades al Mediterrani al llarg del 2016 intentant arribar a Europa i aquesta creu recorda els «sarcòfags marins», com va definir el Papa les embarcacions de fusta que creuen el mar.

Aquesta creu està fent un recorregut per diverses diòcesis catalanes (Barcelona, Girona, Tarragona, Tortosa...) durant gairebé tota la Quaresma. El plat fort de la seva estada a la Ciutat Comtal era aquesta cerimònia a la Sagrada Família amb joves vinguts de diferents parròquies, moviments i escoles de tota l'arxidiòcesi en una gran trobada just el primer diumenge de Quaresma. L'eucaristia i l'adoració de la creu va ser una oportunitat per reunir una colla molt nombrosa de joves catòlics. A Barcelona feia molt que no s'aplegaven tants joves de la diòcesi en un sol acte i més en una xifra com

la del 5 de març passat: més de 2.500.

La presència de la Creu de Lampedusa va ser possible gràcies a la Fundació Casa de l'Esperit, una iniciativa del milanès Arnaldo Mosca Mondadori. Aquesta fundació italiana també va portar fins a Barcelona centenars de formes que van ser consagrades a l'eucaristia a la Sagrada Família amb la particularitat que han estat elabo-

rades per presos de Milà, «un signe de comunió amb els nostres germans presos», va dir Omella.

Testimonis de creu

Els ulls dels joves estaven fixats en aquesta creu d'uns tres metres d'alt que un grup de Scouts d'Europa es va encarregar de portar després de la

processó inicial. Només començar ja es va fer un primer moment d'adoració, meditació, música i testimonis. Després de la missa presidida per l'arquebisbe, Mons. Joan Josep Omella, es va tornar a alçar la creu davant l'altar i els joves van poder adorar-la. «Cal tocar la creu de Crist, besar-la, abraçar-la, perquè si no toquem la creu mai podrem ser cristians de debò», va exhortar amb èmfasi l'arquebisbe.

Per demostrar precisament la importància de l'experiència de creu en la vida de molts joves, van prendre la paraula quatre nois i noies per donar el seu testimoni sobre moments de patiment. Una jove va narrar com va passar per una forta depressió i fins i tot l'intent de suïcidi, fins que amb l'ajuda de diverses persones i de la fe va descobrir com Déu també estava present enmig del dolor i de la foscor. Una noia d'Hondures que porta quatre anys a Barcelona va explicar com el seu pare i dos germans seus van ser assassinats per la màfia del narcotràfic: «És en l'oració on trobo la pau.»

Un noi de 26 anys va donar el seu testimoni des de la malaltia després d'haver patit durant cinc anys un càncer molt agressiu a la medul·la; ara és voluntari al Cottolengo del pare Alegre. «Un dia un sacerdot amic meu em va administrar la Unció dels Malalts i, mentre ho feia, vaig veure que ell plorava i vaig veure com era el mateix Crist qui plorava amb mi, qui patia amb mi», va dir. Finalment també va donar el seu

Els joves, al final de la missa, van adorar la creu.

LONA EL SEU PELEGRINATGE PER CATALUNYA

Quaresma abraçant la creu

L'arquebisbe Joan Josep Omella adorant la creu.

testimoni un senegalès musulmà que va explicar la seva peripècia per poder arribar a Europa. «L'agost del 2006 vaig agafar una pastera amb 93 persones més i vam recórrer dos mil quilòmetres sense aigua ni menjar, vaig pensar que em moriria allà», va explicar. Un cop a Espanya, la Comunitat de Sant'Egidio «va ser qui em va estendre la mà i em va acollir com si fos de la seva família amb una amistat sincera».

Creus de butxaca

L'homilia de Mons. Joan Josep Omella va ser directa i predicada amb energia i una certa contundència, davant d'una cerimònia que girava entorn de la creu, el sofriment, l'esperança i la Quaresma. «Només qui ha posat els ulls en la persona de Crist crucificat pot perseverar fins al final.» En aquest sentit, va recordar la incredulitat de sant Tomàs, que creia impossible la resurrecció: «Avui també molts ens diuen que creiem en fantasmes, que projectem els nostres desitjos però, al final, quan contemplem i palpem les ferides del Crist crucificat i ressuscitat podem exclamar com sant Tomàs, "Senyor meu i Déu meu".»

Mons. Omella va recordar com en una parròquia que ha visitat recentment un grup de joves li va regalar una petita creu de fusta perquè la dugués a la butxaca. «Aquests joves només duent una petita creu a la butxaca ja fan oració, només amb aquest senzill crucifix entre les mans ja fan una pregària més intensa que hores de diàleg», va dir. L'arquebisbe va animar els joves a meditar sobre la creu durant aquesta

MONS. JOAN JOSEP OMELLA

«Només qui ha posat els ulls en la persona de Crist crucificat pot perseverar fins al final»

«Aquesta cerimònia és un signe de fraternitat, és la Creu de Jesús qui ens aplega

Quaresma i a dur-ne una de penjada al coll o a la butxaca com a gest senzill de pregària.

El bisbe es va mostrar especialment agraït per l'organització de l'acte però, sobretot, per haver posat les bases per treballar en la comunió entre els diferents grups de joves de l'arquebisbat. «Aquesta cerimònia és un signe de fraternitat, és la Creu de Jesús qui ens aplega», va afirmar. En aquest sentit, aquest signe de comunió, que era la cerimònia a la Sagrada Família, tindrà continuïtat amb una excursió al santuari de Núria el proper 13 de maig (el centenari de les aparicions de Fàtima) i la primera setmana d'agost amb un pelegrinatge a Santiago de Compostel·la seguint una etapa del camí de Sant Jaume. Totes dues activitats estan pensades per reforçar la comunió entre diferents realitats de la pastoral de joves a Barcelona.

La intensa cerimònia d'inici de Quaresma amb els joves de Barcelona no només va ser un signe potent de fraternitat diocesana sinó també una mostra de l'anhel dels joves d'apropar-se a la creu. En una llarga cua que recorria la basílica, els joves van esperar pacients a poder adorar-la. Tota la tarda del diumenge va tenir un tarannà de pregària, de silenci i de meditació acompanyats per la música de diferents grups de la diòcesi. La humil Creu de Lampedusa va presidir amb honor la celebració i va permetre els joves abraçar la mateixa Creu de Crist. Com va dir l'arquebisbe: «Només començar la Quaresma ja volem posar la mirada en la creu de Crist.»

RECÉS DE PASQUA a càrrec del bisbe Sebastià Taltavull

Dissabte dia 29 d'abril de 2017
al monestir de Valldonzella,
carrer Cister, 41-45, de Barcelona.

PROGRAMA

10.00 h Benvinguda
Pregària comunitària

Xerrada a càrrec del
Sr. Bisbe Sebastià Taltavull

Temps de pregària personal
12.30 h Celebració de l'Eucaristia

Les places són limitades.

Cal fer una aportació mínima
de 5 € per persona

Per fer la vostra reserva truqueu
al **934 092 770**.

MERCÈ PAPIOL
Relacions Públiques
mpapiol@clubmes.cat
www.clubmes.cat

Club+amics

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

El bloqueig de la Constitució

La Constitució espanyola va ser un pas endavant en el moment de la seva redacció. No obstant això, les pors i les pressions van introduir matisos que ara, anys després, afloren de manera problemàtica. El fracàs aparent del 23-F del 1981, que va ser un triomf en tota regla, va originar una involució important i es va aprovar la LOAPA. Què passa actualment? En la línia de Javier Pérez Royo, catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat de Sevilla, no s'ha respectat la Constitució territorial. El bloqueig és evident i l'aplicació de l'article 155 que s'esgrimeix tant des de Madrid —que no es va tenir en compte quan la violència d'ETA estava en ple apogeu— només faria empitjorar les coses. Si no s'entén bé el problema, no es pot trobar la solució.

Primer, el mecanisme constitucional. L'autonomia de les nacionalitats té un doble recorregut. En el nostre cas, el Parlament de Catalunya, per una majoria de dos terços o superior, presenta al Parlament de l'Estat la seva proposta d'Estatut. Així es va fer. Al Parlament de l'Estat, es va passar el «rasclet» i es van introduir nombrosos canvis. Finalment, va rebre l'aprovació del Congrés i del Senat. El van retornar a Catalunya per sotmetre'l a referèndum, el resultat del qual, malgrat el desencant, va ser favorable l'any 2006. El recorregut, ple d'obstacles, boicots i incomprensions, havia d'haver acabat aquí. El que va passar en el temps de descompte va ser fatídic.

Segon, la ruptura de la Constitució territorial. La intervenció del Tribunal Constitucional, a instàncies del PP, que va utilitzar l'Estatut com a arma llançadora contra el PSOE i el nacionalisme català, ensorrava quatre anys més tard la dinàmica del pacte entre parlaments i reduïa el referèndum a cendra. Un òrgan de l'estat, el Tribunal Constitucional, en hores molt baixes, va trencar el 2010 les garanties de forma unilateral. Els catalans no disposen avui d'un Estatut segons la Constitució, perquè els ciutadans van perdre la darrera paraula.

L'Estatut actual —retallat i interpretat pel TC— no ha estat votat en referèndum.

S'ha trencat la Constitució territorial. Ens trobem en un carreró sense sortida. S'ha deixat perdre la manera prevista de la integració de Catalunya a Espanya.

Tercer, reconèixer el problema per posar-hi solució. Els mateixos que el van

S'ha deixat perdre la manera prevista de la integració de Catalunya a Espanya

causar (PP, PSOE, TC, etc.) no són capaços d'articular una solució, perquè no volen reconèixer els errors que han ocasionat en trencar la Constitució territorial. El dret a decidir, l'independentisme... són respostes al problema. Quines altres sortides s'ofereixen que no sigui imposar a través dels tribunals una Constitució que no han respectat? La involució continua el seu curs i s'aspira a reproduir esquemes del passat, que només satisfan els que els promouen. S'ha canviat la naturalesa del TC, i se li atribueix un caràcter sancionador. Com si la RAE, a partir d'ara, hagués de castigar les faltes d'ortografia.

Una democràcia lliure per tenir ciutadans lliures i responsables, no súbdits sotmesos per un Estat sense escrúpols.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

«Poeta de la compassió»

Aquest és un dels títols que Pagola dona a Jesús de Natzeret. I és que Jesús va anar sempre amb els ulls molt oberts per compadir-se fent de la misericòrdia i el perdó el centre de la seva actuació.

I aquest és el títol que, tant de bo, poguéssim tenir tots els cristians: poetes de la compassió. Sovint tenim davant nostre motius suficients perquè la musa poètica de la com-

passió faci estada en la nostra vida. Corre una imatge, de les moltes que ens envien per whatsapp, tan impressionant com poètica: un nen

Tenim prou motius perquè la musa de la compassió faci estada en la nostra vida

d'uns cinc anys aproximadament, ferit greument en la guerra de Síria, plora amargament. Però, quan està a punt de ser intervingut al quiròfan, s'adreça als metges i, com si pogués intuir el seu traspàs, diu: «Ho explicaré tot a Déu.» Quins sentiments poètics, respecte de la compassió de Déu, hi havia al cor d'aquest nen? Des de la seva mentalitat infantil, pensava que, si Déu «s'assabentava» del que estaven fent els homes al seu poble, es compadiria... I és que, si a molts de nosaltres se'ns remouen les entranyes en sentir aquestes paraules d'un nen, què passarà al cor de Déu?

Però, ara i aquí, en aquest món, que Déu ha deixat a les nostres mans d'homes dotats de llibertat, nosaltres som aquesta prolongació de Jesús, poeta de la compassió, i ens pertoca a nosaltres compadir-nos. I si els refugiats no arriben per qüestions polítiques, hem de denunciar, omplir l'estadi Sant Jordi, i cridar ben fort que aquest genocidi té un poeta de la compassió de cinc anys, que ho ha denunciat directament a Déu...

Em vaig sentir molt orgullosa del meu poble en veure aquell meravellós espectacle del concert solidari organitzat per Casa nostra Casa vostra. Però m'agradaria que també tinguéssim la mateixa capacitat de compassió i d'acció amb tanta gent que ja tenim al costat i que han deixat casa seva i tot el que tenien i eren, només pel fet tan legítim de millorar la seva vida, i que ara arrossegueu carretons amb deixalles o carreguen les mantes a coll, fugint de la policia per la seva «il·legalitat».

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez An-sótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Josep Ll. Burguera, Cinto Busquet, Lucía Caram, Agustí Codinach, Quique Fernández, Josep Gendrau, Joan Guiteras, Andreu Ibarz, Lluís Martínez Sistach, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Jesús Renau, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Sebastià Taltavull, Valentí Serra, Mercè Solé, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Aprendre religió a l'escola

Entre els dies 23 de març i 4 d'abril les famílies poden sol·licitar plaça per als seus fills i filles en centres docents sostinguts amb fons públics. Aquests dies les famílies també poden exercir un dret molt important: demanar l'assignatura de religió catòlica per als seus infants. És coherent que els pares catòlics demanin per als seus fills i filles l'ensenyament de la religió i moral catòlica, ja que l'escola ha de ser la continuació de la família. La classe de religió no és una catequesi, però contribueix que la catequesi que es fa en el si de la comunitat parroquial pugui ser més enriquidora. Classe de religió i catequesi són dues coses diferents, però complementàries i els nens, adolescents i joves cristians hi han de participar. Avui els joves pateixen un analfabetisme de cultura religiosa i això incideix en el seu nivell de cultura general, més aviat baix. La classe de religió contribueix que els alumnes puguin comprendre moltíssims continguts de la nostra història i de

la nostra cultura, que estan teixits de continguts cristians. Difícilment es pot comprendre la nostra història, el nostre art i la nostra cultura sense un coneixement notable de la religió catòlica. Forma part de la nostra identitat. Què ofereix la nostra societat als adolescents i als joves? Sobre quins valors seriosos i autèntics es forja la seva formació? La classe de religió i de moral catòliques són uns bons mitjans per oferir coneixements i valors espirituals, que són indispensables per aconseguir una autèntica i rica educació integral de la persona. Aquesta classe contribueix a una formació humanista que l'escola ha d'oferir i promoure. Els pares que no desitgen cap formació religiosa per als seus fills i filles o l'escola que no la facilita, es poden preguntar si l'atracció dels joves vers les sectes i els fonamentalismes és una conseqüència

de no haver-los permès viure una experiència religiosa seriosa. La classe de religió és cabdal per a l'ensenyament, perquè l'educació que ofereix l'escola ha de ser integral i, per tant, ha de tenir present la dimensió religiosa i transcendent de la persona. Avui es fa indispensable una cultura de valors. Un humanisme tancat, impenetrable a Déu i als valors de l'Esperit, podria semblar un triomf. L'home pot organitzar la terra sense Déu, però a la fi, sense Déu el que farà serà organitzar-se contra l'home. L'humanisme exclusiu és un humanisme inhumà. Els joves aspiren a trobar valors sòlids i permanents que puguin donar significat i finalitat a la seva vida. Busquen un terreny sòlid, un punt elevat on arrelar. El seguiment de l'assignatura de religió catòlica a l'escola ajuda a trobar aquests valors que donen sentit a la nostra vida, satisfan el nostre desig innat de transcendència i ens enriqueixen.

Joan Josep
Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Els drets humans

Eleanor Roosevelt va ser la presidenta de la comissió de les Nacions Unides que va redactar, l'any 1948, la Declaració Universal de Drets Humans. En aquells dies era la vídua del president Franklin D. Roosevelt i havia estat nomenada per Harry Truman delegada dels Estats Units a l'ONU. Quan va presentar la famosa Declaració, el 10 de desembre d'aquell any, ho va fer amb aquestes paraules: «Ens trobem avui al llindar d'un gran esdeveniment tant en la vida de les Nacions Unides com en la vida de la humanitat. Aquesta declaració bé pot convertir-se en la Carta Magna internacional per a tots els homes en tot lloc.» L'Església va veure en aquest text una ocasió extraordinària que s'oferia en el nostre temps per al reconeixement de la dignitat humana, i va celebrar la seva adopció per molts països. Joan Pau II va arribar a definir-lo com «una pedra mil·liar

en el camí del progrés moral de la humanitat». La doctrina social de l'Església considera el valor inefable de cada vida humana, qualsevol que en sigui la raça, la condició física, la situació social i la creença espiritual, o encara que no en tingui cap. Des del 1948 han passat gairebé setanta anys i continua sent enorme la diferència de tracte entre unes persones i altres, o entre les nacions. Els drets humans continuen sent negats, almenys en la pràctica, en nombroses societats que potser els reconeixen de manera teòrica, cosa que fa necessari recordar quins són aquests drets que ens incumbeixen a tots. El Compendi de la doctrina social recull a aquest

efecte una llista que, partint del magisteri dels papes Joan XXIII i Pau VI, va resumir així Joan Pau II en l'encíclica *Centesimus annus*: «El dret a la vida, del qual forma part integrant el dret del fill a créixer sota el cor de la mare després d'haver estat concebut; el dret a viure en una família unida i en un clima moral favorable; el dret a madurar la pròpia intel·ligència i la pròpia llibertat [...]; el dret a participar en el treball per valorar els béns de la terra i procurar-ne el suport propi i dels éssers estimats; el dret a formar lliurement una família [...]; el dret a la llibertat religiosa, entesa com a dret a viure en la veritat de la pròpia fe.» Els cristians, ciutadans del món, hem de lluitar pel respecte d'aquests drets no sols quan ens afecten a nosaltres sinó a qualsevol persona. És un deure d'humanitat i solidaritat en el qual hem de ser exemplars.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

[Inici](#)[Edició digital 2015](#)[Hemeroteca](#)[Promocions](#)[Aquesta Setmana](#)[Església Catalunya](#)[Església Espanya](#)[Església Món](#)[Vaticà](#)

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge II de Quaresma

Lectura primera

Gn 12,1-4a

Lectura segona

2Tm 1,8b-10

*Vocació d'Abraham, pare del poble de Déu**Déu ens crida i ens il·lumina*

Lectura del llibre del Gènesi:

En aquells dies, el Senyor digué a Abram: «Ves-te'n del teu país, del teu clan i de la casa del teu pare, cap al país que jo t'indicaré. Et convertiré en un gran poble, et beneiré i faré gran el teu nom, que servirà per beneir. Beneiré els qui et beneixin, però els qui et maleixin, els maleiré. Totes les famílies del país es valdran de tu per beneir-se». Abram se n'anà tal com el Senyor li havia dit.

Salm responsorial

32

La paraula del Senyor és sincera,
es manté fidel en tot el que fa;
estima el dret i la justícia,
la terra és plena del seu amor.

R. Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai;
aquesta és l'esperança que posem en vós.

Els ulls del Senyor vetllen els qui el veneren,
els qui esperen en l'amor que els té;
ell els allibera de la mort,
i els retorna en temps de fam. **R.**

Tenim posada l'esperança en el Senyor,
auxili nostre i escut que ens protegeix.
Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai;
aquesta és l'esperança que posem en vós. **R.**

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu:

Estimat: Tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangeli, suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dona. Ell ens ha salvat i ens ha cridat a una vocació santa, no perquè les nostres obres ho hagin merescut, sinó per la seva pròpia decisió, per la gràcia que ens havia concedit per Jesucrist abans dels segles, i que ara ha estat revelada amb l'aparició de Jesucrist, el nostre salvador, que ha desposseït la mort del poder que tenia i, amb la Bona Nova de l'Evangelí, ha fet resplendir la llum de la vida i de la immortalitat.

Vers abans de l'evangeli

*Del núvol lluminós es va sentir la veu del Pare:
Aquest és el meu Fill, el meu estimat; escolteu-lo.*

Evangelí

Mt 17,1-9

La seva cara es tornà resplendent com el sol

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús prengué Pere, Jaume i Joan, el germà de Jaume, els dugué dalt una muntanya alta i es transfigurà davant d'ells. La seva cara es tornà resplendent com el sol, i els seus vestits, blancs com la llum. També se'ls aparegueren Moisès i Elies, que conversaven amb ell. Pere va dir a Jesús: «Senyor, que n'estem, de bé, aquí dalt! Si voleu, hi faré tres

Glòria Monés

cabanes, una per a vós, una per a Moisès i una altra per a Elies». Encara no havia acabat de dir això quan els cobrí un núvol lluminós, i del núvol estant una veu digué: «Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut; escolteu-lo.» En sentir-ho, els deixebles, esglaiats, es prosternaren de front a terra. Jesús s'acostà, els tocà i els digué: «Aixequen-vos, no tingueu por.» Ells alçaren els ulls i no veieren ningú més, sinó Jesús tot sol.

Mentre baixaven de la muntanya, Jesús els manà que no diguessin res a ningú d'aquella visió fins que el Fill de l'home no hagués ressuscitat d'entre els morts.

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretà i
biblista

El judaisme també concep la resurrecció com un retorn al paradís perdut? (I)

El judaisme primitiu no espera que la resurrecció sigui cap retorn al paradís perdut. La creença en una vida ultraterrenal esdevingué en el període talmúdic (a partir del segle II dC) una convicció de fe: esperança de la resurrecció del cos al final dels temps i la fe en una ànima que sobrevivia fins i tot després de la mort física. Això passaria en la resurrecció (latí *resurrectio*, *resurgere*) «Aixecar-se.» Ressuscitar vol dir despertar, alçar-se d'entre els morts, tornar a la vida.

A l'AT, fins al segle II aC, Israel manté la creença que després de la mort el destí de la persona és el xeol, lloc tenebrós en el qual s'està separat de Déu (Salm 88,6): «Tinc un lloc entre els morts, soc com algú llançat a la tomba i deixat de la teva mà, que tu ja no recordes.» No compartia la idea grega de la immortalitat de l'ànima perquè s'oposa a la seva concepció unitària de l'home. Per a Israel, el Déu únic és el qui dona la vida i dona la mort. L'única supervivència prevista és familiar (la posteritat: 1Re 17,23) o col·lectiva (supervivència del poble: Ez 37,12-14): «Mireu, jo obriré els vostres sepulcres, us en faré sortir i us faré tornar a la terra d'Israel. Llavors, poble meu, quan obriré els vostres sepulcres i us en faré sortir, sabreu que jo soc el Senyor. Posaré el meu esperit dins vostre, recobreu la vida, i us establiré a la vostra terra. Llavors sabreu que jo, el Senyor, ho he anunciat i ho he complert. Ho dic jo, el Senyor.»

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

Jesús fa pujar Pere, Jaume i Joan dalt d'una muntanya altíssima

Després que Pere, portaveu dels Dotze, hagués reconegut Jesús com a Messies, però s'hagués negat en rodó a acceptar la seva passió i mort, «sis dies després», Jesús s'enduu els tres més reticents, una mena de troica del poder, «i els fa pujar dalt d'una muntanya altíssima». Una variant aparentment insignificant, que ha passat desapercebuda en la majoria de manuscrits, però que han conservat Eusebi de Cesarea i el Còdex Beza, relaciona aquesta escena amb la tercera de les tres proves amb què el Messies fou posat a prova per Satanàs al desert, com comentàvem diumenge passat. Es tracta de l'adverbi «molt alt, extremament alt, altíssim» que es predica d'ambdues muntanyes. Pere, a qui Jesús havia intimat perquè deixés de comportar-se com Satanàs i es comportés com a deixeble seu (Mt 4,10 D, paral·lel 16,23), en veure Jesús transfigurat, conversant amb Moisès i Elies, es dona importància i li fa una proposta: «Si vols, farem aquí tres tendes, una per a tu, una altra per a Moisès i per a Elies una tercera.» Pere accedeix a situar Jesús en el mateix nivell que els dos grans líders d'Israel, però manté la posició central de Moisès. Que el cel no hi estava d'acord, ho dona a entendre el «núvol» que interromp la proposta: «Encara estava parlant, quan un núvol lluminós els anava cobrint amb la seva ombra.» L'ombra els cobreix només tangencialment, però els dona cobertura perquè puguin escoltar la veu que deia des del núvol: «Aquest és el meu Fill, l'amat, en qui m'he complagut; escolteu-lo.» La veu de Déu desautoritza els plantejaments de Pere: el Fill amat del Pare és Jesús; és a ell, i només a ell, a qui han d'escoltar. Però no estaven preparats. Una por atroç els envaeix totalment. Jesús s'apropa a ells i els «toca» transmetent-los la seva força perquè es puguin redreçar. «Ells, en aixecar els ulls, no veieren ningú, sinó tan sols Jesús.» L'escena només la podran entendre un cop «el Fill de l'home hagi ressuscitat d'entre els morts».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I)

Temps de Quaresma

(SALTERI: SETMANA 2)

MARÇ

12. DIUMENGE

Diumenge II de Quaresma (F), Morat. Lectures: Gènesi 12,1-4a / Salm 32 / 2 Timoteu 1,8b-10 / Mateu 17,1-9
SANTORAL: Innocenci I, p.; Lluís Orione, prev.; Teòfanes, monjo.

13. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 9,4b-10 / Salm 78 / Lluc 6,36-38
SANTORAL: Patrícia, mr.; Ramir, monjo i mr.

14. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 1,10.16-20 / Salm 49 / Mateu 23,1-12
SANTORAL: Arnold, ab. i mr.; Florentina, vg.; Matilde, emp.

15. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 18,18-20 / Salm 30 / Mateu 20,17-28
SANTORAL: Lluïsa de Marillac, rel. i fund.; Madrona, vg. i mr.; Ramon de Fitero, ab. i fund.

16. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 17,5-10 / Salm 1 / Lluc 16,19-31
SANTORAL: Agapit, b.; Ciríac, mr.; Eusèbia, vg.; Heribert, b.

17. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Gènesi 37,3-4.12-13a.17b-28 / Salm 104 / Mateu 21,33-43.45-46. O bé: *Sant Patrici* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Gertrudis de Nivelles, ab.; Josep d'Arimatea

18. DISSABTE

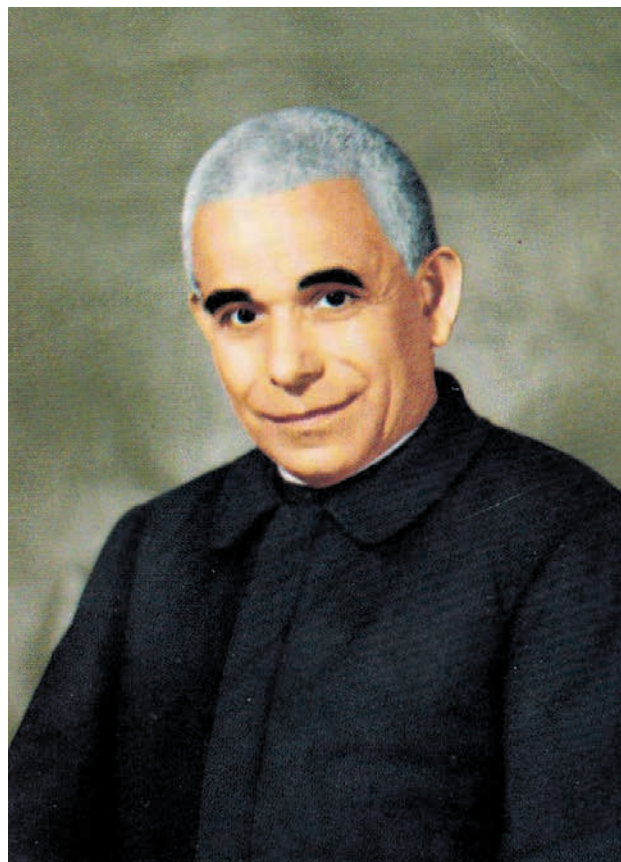
Fèria, Morat. Lectures: Miquees 7,14-15.18-20 / Salm 102 / Lluc 15,1-3.11-32. O bé: *Sant Ciril de Jerusalem* (ML), *Blanc*; Girona i Tortosa: *Sant Salvador d'Horta* (ML), *Blanc*.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Lluís Orione

Déu es complau especialment en els petits i els humils. Per aquesta raó molts sants s'han distingit per haver dedicat la vida als nens, als pobres i als malalts. Un dels que va sobresortir en aquesta missió va ser el sacerdot italià sant Lluís Orione (1872-1940). Molt influït des de ben jove per l'espiritualitat de sant Francesc d'Assís i sant Joan Bosco, a qui va conèixer personalment, aquest sant del Piemont va sentir la crida al sacerdocí. Quan encara era seminarista va destacar per l'atenció als més necessitats, i fins

i tot va obrir una casa d'acollida per a persones sense sostre. Una vegada ordenat es va dedicar en cos i ànima a la tasca caritativa: va obrir un orfenat a Roma i va fundar algunes congregacions, com ara els ermitans de la Divina Providència i les Petites Missioneres de la Caritat. Va viatjar per diversos països per tal que les seves fundacions fossin presents allà on fossin més necessàries. Va ser canonitzat per Joan Pau II l'any 2004.

Quaresma: el camí de l'aigua, de la llum i de la vida

Associem la Quaresma a la penitència, al dejuni i a l'almoïna. Tres bons mitjans per sotraguejar la nostra responsabilitat personal i col·lectiva, posar en valor allò que és important i desfer-nos de l'accessori, i revisar si som al costat de les persones vulnerables. Revisar, en definitiva, com acol·lim Déu a les nostres vides. Un procés que la nostra comunitat cristiana sol reforçar amb la reflexió i la formació, les col·lectes extraordinàries (la solidaritat més real és la que ens afecta la butxaca), la litúrgia —expressant l'austeritat en els ornaments, els cants, les pregàries i el color morat— i la reconciliació. Un temps d'atenció especial al patiment: al de Jesús a la creu, però també al de tanta gent que viu situacions de malaltia, de violència, de fam, de solitud, de desàrrelament, d'allunyament de les persones estimades. No pas per masoquisme, sinó per moure'ns a fer-los costat, i per recordar-nos (re-cordar= fer passar pel cor) que no hi ha altra resposta a la mort que l'amor i que, al final, és Déu qui fa néixer una vida nova.

Les lectures de Quaresma d'aquest any (cicle A) dediquen dos diumenges a dos temes comuns a tots tres cicles i a l'experiència cristiana: les

temptacions de Jesús i la transfiguració. Les temptacions de construir el Regne de Déu amb vanitat, amb poder o amb riquesa les continuem tenint nosaltres. Veiem com Jesús rebutja el camí de l'èxit fàcil per emprendre el camí de morir per donar fruit. I de fet també nosaltres vivim petits tastets de la presència de Déu, per limitats que siguin, que ens han posat al camí on som. En els altres tres diumenges, els evangelis (de Joan) ens parlen de les fites d'aquest camí, marcat per la set, la ceguesa i la mort.

En l'evangeli de la samaritana (Jn 4,5-42, tercer diumenge de Quaresma), Jesús ofereix «una font que brollarà sempre» dins cadascun de nosaltres. En l'evangeli del cec de naixement (Jn 9,1-41, quart diumenge de Quaresma), Jesús es revela com a «llum del món» que és capaç de donar la vista als cecs i de fer-nos veure la realitat amb uns altres ulls. I en l'evangeli de la resurrecció de Llätzer (Jn 11,1-45, cinquè diumenge de Quaresma), Jesús plora amb nosaltres per la pèrdua

i per la mort, i la seva paraula té la facultat de treure'ns de sobre llosa i mortalla per tornar a la vida. Tres evangelis potents que en la tradició de l'Església han configurat el camí catecumenal, és a dir, el camí dels qui desitgen el baptisme, que troba la seva màxima expressió simbòlica en la Vetlla Pasqual. El darrer diumenge de Quaresma és, de fet, el diumenge de Rams o de la Passió: el moment de recapitular tot el camí, l'hora de la veritat, la porta del misteri que traspasa la realitat de la mort.

Mentre escrivia això, em venien al cap les escenes dels tres nois de *La Flauta Màgica*, de Mozart, que acompanyen els protagonistes en el seu camí, i els aporten la flauta i les campanetes que els permetran superar les proves. En cert sentit, les lectures de l'evangeli de la Quaresma, aquest temps de recordar-nos que la fe no és fugida de la vida, sinó tot al contrari, ens aporten també pistes per tirar endavant: una forma de fer, el reconeixement de sentir-nos acompanyats, l'aigua per a la nostra set, la llum per a la nostra vista, la força de Jesús que ens estira cap a ell, si ho volem. Ens deixa a punt per viure intensament la Pasqua.

Mercè Solé
Membre de l'ACO i del
Centre de Pastoral
Litúrgica de Barcelona
(msoletay@gmail.com)

400 anys de carisma vicencià

Companyia de les Filles de la Caritat-Barcelona

El dissabte 4 de febrer, a la parròquia de Sant Sever i Sant Vicenç de Paül a Barcelona, es va celebrar una eucaristia com a inici de la celebració dels 400 anys del carisma vicencià. Presidia la celebració un cartell amb el logotip de l'aniversari, que vol significar la diversitat del món que vivim amb un cercle de molts colors i alhora les diferents realitats de la família vicenciana, travessats per dos raigs en forma de creu que uneixen caritat i evangelí, els dos elements essencials del carisma.

Com es va iniciar el carisma vicencià que arriba fins als nostres dies? Aquesta és la pregunta que molts ens fem i que aquest any en què en celebrem els 400 anys de la creació intentarem donar resposta a la vegada que aprofundirem sobre la seva actualitat.

Era l'agost del 1617 quan sant Vicenç de Paül va ser destinat a la parròquia de Chatillon sur Dombes, una terra molt castigada per la recent guerra. Allà sant Vicenç predicava principalment sobre caritat. Un d'aquells diumenges d'agost abans d'iniciar la missa dominical, se li van apropar unes persones que l'alertaren sobre la necessitat urgent que tenia una família en un camp proper. Aquest fet va representar un gran canvi per a ell i per a moltes de les persones que l'envoltaven.

Així ho explica el mateix sant Vicenç: «Estava tothom malalt, sense que quedés ni una sola persona per assistir les altres, i totes en una necessitat que és impossible d'expressar. Això em va tocar sensiblement el cor; no vaig deixar de dir-ho en el sermó amb gran sentiment. Déu, tocant el cor dels que m'escoltaven, va fer que se sentissin tots moguts de compassió per aquells pobres afluïts» (Coste IX, 232).

Caritat amb els necessitats

La conseqüència d'aquesta compassió va ser que la família es veí inundada de visites i de queviures per suportar la seva difícil situació. Després d'agrair la generositat de les persones, el sant va afirmar: «Aquesta caritat no està ben ordenada.» I va ser la llavor de l'Associació de Caritat, basada en la màxima «La caritat és la marca infal·lible dels veritables fills de

Eucaristia en commemoració dels 400 anys del carisma vicencià.

La família vicenciana està present en els cinc continents amb ministeris molt variats

Déu», juntament amb un altre criteri de sant Vicenç: «No n'hi ha prou amb fer el bé, cal fer-lo ben fet.»

Vicenç de Paül va percebre que calia que la gent conegués la seva dignitat, acompanyar-los a nivells més elevats en referència al seu ser ésser humà i així poder mostrar el veritable projecte de Déu, tot reconeixent la mateixa dignitat a tota persona.

Aquest és l'inici de l'aniversari que aquest any celebrem del carisma vicencià, amb el lema «Vaig ser foraster i em vàreu rebre» (Mt 25,35), que cal aplicar urgentment avui mateix, com ho va ser en aquell moment atendre la família malalta de Chatillon.

Obres de misericòrdia

Des d'aquell moment en què es va posar a caminar el que en diem «carisma vicencià», les seves obres no han deixat d'estar sempre al costat d'aquells col·lectius més necessitats: infants en situació d'exclusió, persones malaltes, dones maltractades, persones immigrades... aquell que més ho necessiti allà on sigui.

Així, durant aquests 400 anys han nascut diferents realitats a l'entorn d'aquest carisma per tal de donar resposta a allò que més urgia i fer-ho des de la caritat, amb humilitat i senzillesa, tal com sant Vicenç va iniciar i acompanyar. Algunes d'aquestes són: les confraries de la caritat, la Congregació de la Missió, l'Associació Internacional de Caritat, la Companyia de les Filles de la Caritat...

La família vicenciana està present en els cinc continents amb ministeris molt variats. Missions, centres de salut, atenció a persones que viuen al carrer, refugiats, infants en situacions d'alt risc, mares soles, educació, formació i altres obres de promoció i desenvolupament, fidels al servei de les persones més desfavorides.

Aquest aniversari es va iniciar amb el clar compromís de continuar donant respostes a les necessitats més urgents en el nostre món d'avui i, per això, actualment en la nostra societat fer-ho amb les persones que es troben a les nostres fronteres esperant que algú els aculli i senti que existeix un lloc on es fa realitat el lema d'aquest aniversari: «Vaig ser foraster i em vàreu rebre.»

Visita al Casal Loiola

Roberto Lloréns Reig

El dissabte 21 de gener, a la tarda, el nostre arquebisbe Joan Josep Omella va visitar el Casal Loiola. Després de reunir-se amb els membres del patronat del Casal, ens va oferir una xerrada oberta, en la qual va respondre les preguntes del periodista Oriol Llop i també aquelles que li va fer el públic assistent.

Acabada la xerrada, la Rosa i jo vam anar cap a ell i el vam saludar

Vam oferir a l'arquebisbe un tríptic de l'Associació Abló Pkédé.

a l'estil africà: «A kunan doo.» Ell, una mica sorprès, ens va tornar la salutació en la llengua dels *peulhs* de Fô-Bourê: «A kunan doo.» Vam parlar d'Àfrica, dels missioners, de l'Associació Abló Pkédé i dels amics comuns que tenim al Benín.

Tot seguit, vam compartir l'eucaristia, presidida per l'arquebisbe Joan Josep Omella, i acompanyat per Llorenç Puig, *s.j.*, delegat dels jesuïtes a Catalunya; Mn. Ramon Batlle, rector de la parròquia de Sant Ramon de Penyaafort; Mn. Marc, secretari de l'arquebisbe; Francesc Roma, *s.j.*; Jaume Flaquer, *s.j.*, i Enric Puiggròs, *s.j.*, coordinador de la visita al Casal.

Carta oberta a Cinto Busquet

Després de llegir el seu article «No podem fallar», publicat a *Catalunya Cristiana* al febrer, vull expressar-li que, igual que a vostè li fa mal l'actitud, pel que sembla passiva, de l'«autoritat eclesial» catalana, la seva manca de compromís clar amb el «procés» i la intransigència d'alguns, a mi em passa el mateix amb el seu article. Em fa mal.

No comprenc la seva visió sobre les cartes pastorals publicades pels bisbes de la Tarraconense el 1985 i 2011. Vostè en fa una interpretació en clau totalment polititzada, amb un claríssim perfil nacionalista. En cap cas es planteja en aquestes cartes la creació d'una mena de plataforma eclesial cap a la independència. Està clar que Jesucrist no va fundar l'Església com a institució política sinó com a sal, llum i ferment al servei de tota la humanitat.

Tampoc no comprenc la seva apassionada defensa del «dret a decidir». Aquest suposat dret no està recollit en la Constitució i, per tant, no és d'aplicació. És propi dels cristians acollir amb respecte les lleis i normes públiques donades democràticament. No obstant això, en les tesis nacionalistes, es continua parlant de l'esmentat dret com a eufemisme del «dret d'autodeterminació». L'Església parla, a propòsit de l'autodeterminació, amb claredat palmària: només és justificable en situacions excepcionals de violència, submissió i dominació d'un poble sobre un altre. No és ni de bon tros el nostre cas.

Les conseqüències de la recerca de l'autorealització, sigui personal o com a poble, basada en «l'alliberament de l'opressor» és un camí que sempre porta a la frustració i sovint a la violència. Segons llegeixo en els evangelis, l'amor a l'altre i fins i tot l'enemic, la recerca sincera de la unitat, el perdó dels defectes de l'altre i la superació dels propis egoismes són les claus per construir una veritable fraternitat.

Però el que definitivament no comprenc ni tan sols justifico és que un setmanari suposadament catòlic com és *Catalunya Cristiana*, suposo que sostingut en part amb els fons de tots els catòlics catalans, publiqui un article com el seu (i ja en van uns quants). Aquesta deriva editorial és injusta i fraudulenta envers els fidels catòlics de Catalunya. El nacionalisme i l'autodeterminació són, al meu humil parer, ídols humans com tants d'altres.

IGNASI COMELLA

Resposta a Ignasi Comella

La teva carta, oberta, respectuosa i argumentada, permet demostrar que el nostre setmanari no és tendenciós ni ideològic, sinó reflex de l'estil dialogant i plural que hauria de caracteritzar totes les manifestacions eclesials. Em perdonaràs que et tracti de tu, però et sento sobretot com un germà en la fe, molt més que no pas com algú que representa una posició política, respecte al procés sobiranista català, antagònica a la meua visió personal. I és precisament això el que crec que hem de testimoniar els cristians sempre: el fet que per damunt de les idees o dels sentiments, prevalen sempre les persones i les relacions interpersonals.

No és el lloc ni hi ha l'espai per rebatre o precisar els teus arguments, i potser tampoc no cal. Els teus sentiments i els meus, respecte a Espanya i a Catalunya, queden ben clars, i a aquestes alçades ja ens hem cansat una mica tots plegats de sentir massa vegades les mateixes coses... Voldria subratllar breument tres punts.

L'Església a casa nostra és plural, com ho és la societat catalana. És bo, doncs, que el nostre setmanari catòlic nacional reflecteixi aquesta diversitat, i crec que ho ha fet i ho està fent indiscutiblement. El fet d'haver publicat articles meus sobre el dret d'autodeterminació de Catalunya des de l'òptica de la Doctrina Social de l'Església no implica que el setmanari com a tal hagi pres partit per una determinada opció i vulgui silenciar les altres.

Unionistes i independentistes semblen condemnats aparentment a no entendre's, però crec que com a cristians no ens hi hem de resignar. L'amor cristià vol dir també esforç, a vegades heroic, de tractar d'entendre realment les raons de qui pensa i sent molt diferentment de nosaltres.

I finalment, crec que estaràs d'acord amb mi que cal trobar una solució a l'intens debat que s'ha produït en aquests darrers anys en la societat catalana respecte del nostre futur estatus polític. Personalment, només hi veig una sortida acceptable per a tots: votar i acceptar lleialment tots el resultat d'un referèndum vinculant. Tu hi veus alguna altra solució viable?

CINTO BUSQUET

El Consultori

**PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL**
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Manament o consell?

Com hem d'interpretar les paraules de Jesús quan ens diu que «cal parar l'altra galta» o «estimar els enemics»? Són consells, ideals o manaments concrets que hem de complir? Com a manaments, em sembla que estan fora del nostre abast... No creu?

Veig que va parar atenció a l'evangelis del diumenge passat. En sortir de missa, un feligrès em va fer unes observacions semblants. Em va dir: «Vol dir que Jesús no es passa una mica en demanar-nos coses extraordinàries?» Jo li vaig dir: «Efectivament, Jesús ens demana una vida extraordinària.» De fet, Ell ho va dir clar: «Si només estimeu aquells que us estimen, què feu d'extraordinari?» Hem de ser extraordinaris com el Pare, que fa sortir el sol sobre justos i injustos. Lamentablement, molts empobreixen el cristianisme en reduir-lo a un codi ètic o a experiències de caire emocional. El cristianisme és un estil de vida, inspirat en els ensenyaments de Jesucrist i possibilitat per l'Esperit Sant. Heus aquí la clau de la qüestió.

Vostè pregunta si el que ens proposa Jesús són manaments que hem de complir. Jesús, efectivament, vol que visquem així, parant la galta, no tornant mal per mal, sinó volent el bé dels enemics... però també sap que això no és al nostre abast si volem comptar únicament amb les nostres pròpies forces. Recorda vostè la reacció dels apòstols quan van sentir l'ensenyament de Jesús sobre el matrimoni? Per cert, un ensenyament molt clar que no necessita reinterpretacions de cap mena. Els apòstols van exclamar: «Val més no casar-se!» Resposta de Jesús: «Per als homes és impossible, però no per a Déu!» Només amb la força de la Gràcia, com deia Edith Stein, es pot viure el cristianisme. Cal anar a les fonts de la Gràcia, particularment la pregària i els sagraments, per poder viure el que Jesús ens demana. Aleshores constatem que malgrat la nostra fragilitat, Déu ho fa possible. Ara bé, un cristianisme de caire pelagià que tot ho deixa a la nostra voluntat, tard o d'hora porta a la frustració. En canvi, una experiència de fe nodrida per l'escolta de la Paraula, la pregària confiada i constant i l'auxili dels sagraments, particularment l'eucaristia dominical, ens fa veure que Déu no ens demana impossibles i que es pot viure així.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Ha mort Mn. Josep Rovira Tenas

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà

Ha mort després de complir 101 anys, que ja són anys! Vaig assistir a l'enterrament. Es va donar una breu notícia de la seva vida sacerdotal. De la seva activitat ministerial. Tot seria encertat. En aquests casos ningú no es preocupa de comprovar si coincideixen les dades dels nomenaments parroquials. Però no es va fer cap referència a la seva activitat sacerdotal vocacional, que l'ocupà, almenys, durant uns anys: la formació de la joventut. Parlo, doncs del Mn. Rovira del 1949 al 1953.

A Mn. Josep Rovira el vaig conèixer el 4 de gener del 1949. Estudiava jo en aquell temps el sisè curs de batxillerat al col·legi de Sant Miquel dels Sants, a Vic. En aquest centre escolar hi havia un Centre Intern d'Acció Catòlica i per les vacances de Nadal havíem organitzat un curset de dirigents. De dirigents que teníem

16 anys. Ningú avui no creuria i confiaria en gent d'aquesta edat, però nosaltres sí que creïem en nosaltres mateixos. I Déu també. Recordo alguns temes: esports, litúrgia i com a final, l'escoltisme. El Dr. Masnou, que era el consiliari, vingué a dir-nos un vespre que l'endemà vindria un capellà que ell desitjava molt que coneguéssim i calia que fos nombrosa l'assistència, es tractava de Mn. Rovira. Fou útil la recomanació, hi érem presents uns 70. Començà ell dient que la millor manera de conèixer l'escoltisme és que ens expliqués la història del fundador: Baden-Powell. Poca cosa més. Ens donà un paper amb els senyals de pista i ens digué que anéssim a la tarda a aquell mateix local i seguíssim les indicacions dels signes. Així ho férem i anàrem a parar en un racó de Gurb. Uns nois de la Farga de Bebié ens esperaven i ens ensenyaren jocs. Un bon testimoni de la vida escolta.

Dies després anàrem a la Farga de Bebié, on ell era el capellà. Pujàrem als Bufadors. Fou tota una aventura. Abans

de tornar a casa ens digué: «Demà els vostres companys us explicaran que han vist una pel·lícula d'aventures, vosaltres expliqueu-los que heu passat una aventura, que encara és més interessant.» Aquell dia en Raimon Galí es va investir guia, allò era més seriós. Era aventura i era cristiana.

Poc després li vaig dir jo a Mn. Rovira que era d'Acció Catòlica i si em calia deixar de ser-ho. Em digué: el programa de vida d'un rover-scout catòlic és molt més concret que el que tu em dius. Fou una revelació, un missatge important. Encara avui tracto en el sacerdoci de ser conseqüent a aquesta indicació.

Mn. Rovira per aquell temps era el capellà del Col·legi Internat de la Molina, un invent del propietari d'un hotel i d'en Jordi Galí, que derivà més tard a Barcelona en el Col·legi Sant Gregori. En Jordi fou cap del'escoltisme, com el seu germà també. Eren temps de Mn. Antoni Batlle. Teníem nosaltres entre 14 i 17 anys, edat fonamental per preparar el nostre futur.

El 29 d'abril del mateix any, 4 de nosaltres férem al Brull la promesa escolta. Naixia l'escoltisme de Vic. Pel juliol del 50, al Cobert de Puigcercós, férem un campament amb els de la Farga i els de Torelló. Érem uns 50, allò fou un signe de maduresa.

El que vull assenyalar, i no he vist que en parlés ningú, és que en aquell ambient, vivint l'escoltisme catòlic catòlicament, sorgiren vocacions de més alt servei, com en el nostre llenguatge s'anomenava. A Vic dos preveres diocesans, un carmelita i un caputxí. A Torelló un jesuïta missioner i un prelat mitrat bizantí. El testimoni i la tasca de Mn. Rovira no fou aliè a aquest resultat. Era jove, simpàtic, parlava perfectament francès, tocava el violí. Tenia qualitats i n'era conscient. No se n'amagava. Vèiem nosaltres les seves bones obres i glorificàvem el Pare del Cel (Mt 5, 16).

Lluís Rocaspana, franciscà entregat a l'acollida d'emigrants

Fra Josep Gendrau i Valls, ofm

El company i amic P. Lluís Rocaspana ens ha deixat. Descansi en pau. No ha pogut superar una greu infecció pulmonar i els problemes de cor que patia.

Tota una vida (estava a punt de fer 80 anys) dedicada al treball pastoral-parroquial, amb una dedicació especial als més pobres i marginats a la parròquia del Remei de Vic, la de la Mare de Déu de la Salut de Barcelona i la de Sant Francesc d'Assís a Sabadell, on residia actualment.

Podem ressaltar de la seva vida que va ser un bon frare, incansable i entregat al servei de Déu i de la comunitat, sobretot dels més pobres. A la parròquia de la Mare de Déu de la Salut de Barcelona amb una casa d'acollida, i a Vic acollint una nombrosa comunitat pentecostal que procedia particularment d'Àfrica i que es reunia i pregava als locals del convent parròquia.

La ciutat de Vic el va nomenar personatge de l'any i li va donar la medalla de la ciutat.

Entusiasta dels Aplecs de Sant Francesc s'hi Moria, tenia cura de l'ermita del mateix nom i de l'entorn, amb una delicadesa franciscana ecològica i joiosa.

Gràcies, Lluís, pels bons exemples de treball generós i dedicació als més febles i necessitats. Procurarem seguir el teu testimoni i la teva lluita.

Ràdio Estel

senzillament... BONA MÚSICA

De dilluns a divendres de 8 h a 17 h

FÓRMULA ESTEL

El veto de Trump als refugiats perjudica les minories religioses

L'ordre vetant l'entrada de refugiats de set països afecta una xifra important de cristians

Joan Piñol
Redacció

El 27 de gener, només set dies després de jurar el càrrec, el nou president dels Estats Units firmava l'ordre executiva 13.769 que fixava la immigració com una prioritat fonamental del seu mandat des d'un bon principi. Trump decretava per la via ràpida restriccions quasi totals per als immigrants provinents de set països de majoria musulmana: el Iemen, el Sudan, Líbia, Somàlia, l'Iraq, l'Iran i Síria. Al tancament d'aquesta edició estava previst que Trump traigués l'Iraq de la llista de països vetats. És cert que el president Obama també havia posat en marxa restriccions per a aquests set estats des del 2011 però l'ordre de Trump eleva qualitativament aquests obstacles fins a impedir *de facto* que qualsevol ciutadà d'aquests països pugui entrar als Estats Units.

Ordre paralitzada

Set dies després que Trump signés l'ordre, un jutge federal va deixar aturada aquesta norma fins que el Tribunal Suprem es pronunciï sobre la seva constitucionalitat. El jutge James Roberts (format a la universitat jesuïta de Georgetown) va decretar la mesura cautelar de suspensió temporal de la norma i el tribunal federal d'apel·lació va confirmar la decisió. Tot i la paralització, ningú no dubta que la mesura s'acabarà aplicant en bona part: els republicans tenen majoria a les dues cambres parlamentàries i el Tribunal Suprem difícilment entrarà en guerra oberta contra el president en els primers mesos del seu mandat.

Segons diverses enquestes, un 59% dels ciutadans desaprova l'anomenada

CINC PRINCIPALS ESTATS D'ORIGEN DELS REFUGIATS ACOLLITS ENTRE SETEMBRE 2015 I SETEMBRE 2016 ALS ESTATS UNITS		
PAÍS	XIFRA REFUGIATS	RELIGIÓ MAJORITÀRIA DEL PAÍS
REP. DEMOCRÀTICA CONGO	16.370	cristianisme (80%)
SÍRIA	12.587	islam (80%)
BIRMÀNIA	12.347	budisme (88%)
IRAQ	9.880	islam (95%)
SOMÀLIA	9.020	islam (98%)

Font: Departament dels Estats Units de processament de Refugiats, octubre 2016.

Dels cinc països amb més refugiats acollits als EUA, el president Trump ha vetat l'entrada a tres d'ells: Síria, l'Iraq i Somàlia. Els altres quatre estats afectats (Líbia, l'Iran, el Iemen i el Sudan) representen una xifra molt més menor de refugiats.

travel ban i aquest rebuig és especialment clar entre els catòlics (un 62% s'hi oposa). Tot i així, la immigració musulmana (objectiu de bona part de la campanya de Trump per a la presidència) desperta un recel inqüestionable entre els nord-americans: un 83% estan preocupats per l'extremisme islàmic.

Un estudi del Pew Research Center, prestigiosa entitat d'enquestes i estudis sociològics dels Estats Units, ha analitzat l'entrada de refugiats al llarg de l'any fiscal 2016 (és a dir, des del setembre del 2015 fins al setem-

bre del 2016). El fet més destacat que posa en relleu és l'enorme presència de minories religioses entre els refugiats. Un 37% dels immigrants que han entrat als Estats Units provinents de països en conflicte (Síria, l'Iraq, el Congo, Somàlia...) pertanyen a una minoria religiosa al seu país d'origen, essencialment cristians en territoris de majoria musulmana. La presència de cristians entre els refugiats de Síria i l'Iraq és molt superior al seu pes real en aquests països i això es deu a l'èxode cristià que l'islamisme radical i la guerra han provocat.

Minories musulmanes

El Pew Research Center alerta també que molts dels musulmans que són refugiats pertanyen a minories islàmiques no majoritàries, considerades per la majoria de l'islam com a herètiques o sectàries. És el cas dels drusos, els alaïtes i els ismaïlites. Així doncs, el veto de Trump posa en perill les minories religioses als set estats de majoria musulmana que han estat objecte de la prohibició d'entrada. Per damunt de tot, els cristians perseguits en aquests països patiran el mateix veto que els musulmans.

L'estudi revela que els 84.995 refugiats que van entrar el 2016 representen la xifra més alta d'acollits des del 1994. Cal tenir en compte que després de la caiguda de la Unió Soviètica (1989), els Estats Units va obrir les fronteres als refugiats de les exrepúbliques comunistes i va permetre l'entrada de milers d'immigrants aconseguint xifres rècords mai superades. De resultes d'això, la majoria dels refugiats de la

Un 44% dels refugiats acollits pels Estats Units al llarg del 2016 eren cristians i un 46% musulmans

Els 84.995 refugiats que van entrar el 2016 representen la xifra més alta d'acollits des del 1994

dècada 1990-2000 provenien d'Europa i eren majoritàriament cristians. Des de l'inici de la guerra de l'Iraq (2003) i, especialment, de la de Síria (2011) el panorama ha canviat i els refugiats són majoritàriament de països del Pròxim Orient en què hi ha tant musulmans com cristians. Els gairebé 40 mil refugiats islàmics acollits el 2016 representen la xifra més alta de musulmans des del 2006, en què van entrar molts somalis que fugien de la guerra al seu país. Els estats de Califòrnia, Texas i Nova York són el destí majoritari dels refugiats.

LA PASSIÓ D'ESPARREGUERA

26 de març de 2017

Club més amics, Catalunya Cristiana i Ràdio Estel, conjuntament amb la parròquia de Natzaret de Barcelona

Organitzen la sortida a Esparreguera per rememorar escènicaament la Passió Redemptora

Per a més informació i reserves, truqueu al 934 092 770

«Prolifera el malestar mental perquè no

Begoña Román, professora a la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona

Joan Andreu Parra

Begoña Román Maestre (Petrer, Alacant, 1965) omple amb facilitat l'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona en una formació —*Tenir cura dels altres i d'un mateix. Una reflexió ètica*— que imparteix al personal voluntari i professional de Càritas diocesana de Barcelona. A l'auditori, hi ha una majoria aclaparadora de dones, de fet un estudi sobre el personal voluntari i contractat de les entitats socials d'Església registrava que un 66% del voluntaris són dones i un 75% del personal contractat també són dones.

El compromís del voluntari a vegades porta a territoris humans devastats. És aquí on més convé aplicar una ètica de la cura d'un mateix?

La decisió de cuidar persones que necessiten ser ateses perquè són vulnerables es fa molt des de l'alegria, però el cert és que et confrontes a unes realitats molt dures i sovint sense solució. Ens agrada pensar que ajudarem i que transformarem, però moltes vegades el màxim que podem fer és donar suport a resistir i acompanyar. Per tant, un ha de tenir molta cura de si mateix per conèixer els propis límits i tenir consciència que va a territoris de patiment. L'alegria de la decisió de ser voluntari és necessària però no suficient. Cal estar preparat per acompanyar el dolor sense sentir-se ineficient perquè no s'ha sabut transformar-lo en ajuda activa.

El més complicat és trobar el terme mig entre el cor endurit i la compassió que t'ennuega?

Sí, i a més és una situació històrica i dinàmica: cada persona és una situació, tu ets diferent i la relació que estableixes també. L'experiència i l'autoconeixement sens dubte hi ajuden, però cada vegada que es comenci una nova relació caldrà no etiquetar les persones, no fer un clic amb les respostes a donar i no tenir por de sentir-se interpel·lat per la demanda i el patiment de l'altre.

La nostra societat invisibilitza que tothom per sostenir-se necessita algú altre. Quina opinió té de l'economia de les cures?

S'ha de ser realista i acceptar l'entorn en què vivim on malauradament «*todo necio confunde valor y precio*». Per tant, els discursos que per donar valor a les cures comencen a parlar de preus em semblen molt oportuns i raonables. Ara bé, hi ha cures que no tenen preu i s'ha d'aprofundir en el fet que tothom necessita estar en relació i cuidar. Per això, quan per la vida quotidiana de productivitat i d'ocupació que portem hem de delegar a algú altre les atencions, aleshores vols pagar-li bé. Amb aquest gest econòmic volem que es doni un plus d'afectivitat i de sinceri-

L'ètica de la responsabilitat en el voluntariat

«Ser voluntari és molt més que fer de voluntari.» Amb aquesta afirmació la professora Begoña Román proposa la necessitat d'elaborar tota una ètica i una argumentació sobre el perquè de ser voluntari, més que una moral, ja que aquesta dimensió de la persona «no és un entreteniment, sinó una responsabilitat». En aquest sentit, la formació que Román va impartir al voluntariat de Càritas diocesana de Barcelona el 18 de gener passat —*Tenir cura dels altres i d'un mateix. Una reflexió ètica*— posava molts «deures» a les persones que hi van assistir.

La professora Román va posar en relleu que en el voluntariat entren en joc quatre ètiques: la cívica, l'organitzativa, la professional i la personal. «L'ètica de la responsabilitat posa en el centre la fragilitat, la dependència, la vulnerabilitat, la solidaritat, sense crear situacions d'asimetria entre el voluntari i la persona a qui s'ajuda», va dir Román. Alhora que va apuntar alguns riscos com el de la dissolució de la responsabilitat en la xarxa organitzativa, el del paternalisme i el de l'infantilisme, el de jutjar els que venen a les organitzacions sol·licitant ajut o el del *burn-out* i la fatiga per compassió.

A la formació es va concloure que en el fet de tenir cura dels altres i d'un mateix «ens hi va la qualitat de vida» i que són els afectes, estimar, allò que val la pena a la vida i fa que tingui sentit. Com fer-ho? «Amb respecte, proximitat, humilitat i intel·ligència.» Gens fàcil.

tat, que facin de les cures una relació i no només una tècnica i uns serveis.

Revisar el concepte de «dependència»

La professora Asun Pié explica que «avui la dependència va lligada a l'accés de recursos i de prestacions». Hauríem d'ampliar el concepte?

La dependència no hauria de ser una categoria jurídica per accedir a uns recursos. I això significa fer una esmena a la totalitat a l'antropologia liberal de la qual ens hem alimentat. Ens ha funcionat en moltes coses bé, però també comença a grinyolar: hem concebut l'ésser humà com a autònom i només excepcionalment necessitat per uns dies o amb una vellesa que duri poc. Gràcies a l'èxit de la tècnica, de la cronificació de malalties, de la millora en l'alimentació i en les qualitats de vida, tenim unes longevitats que fan més llarga la vida, però també posen més en relleu la necessitat del fet de tenir cura. I també perquè anem valorant cada vegada més l'essencial: les relacions, els afectes. I tenir cura té a veure amb això. En autoconcebre'ns com a subjectes de necessitats, vulnerables i interdependents, i no només com a subjectes de drets.

Vostè ha dit que «l'ésser humà necessita tres grans valors: estabilitat, capacitacions i vincles». Quin tipus de vincles?

Els vincles poden ser bons o bé ser patològics quan desempoderen, incapaciten o desestabilitzen. A vegades, moltes persones necessitades de vincles són capaces d'acceptar qualsevol vincle, fins i tot pagant el preu de la pròpia inestabilitat, del seu malestar o de la seva incapacitació. I això ho estem veient malauradament en l'augment de la violència dintre de la llar entre les persones grans.

La feminització de les cures es podrà equilibrar algun dia?

Si fóssim capaços de superar el tema gènere, la pregunta no tindria per què fer-se. Dit això, no crec que la cura sigui una qüestió masculina o femenina, sinó constitutivament humana. És veritat, però, que hi ha una sèrie de factors que fan que els àmbits més específics del fet de tenir cura (serveis socials, sanitaris, educatius i judicials-penitenciaris) són clarament feminitzats. Sens dubte per l'educació, però també perquè no hem desconstruït les nocions de

tenim resoltes les cures»

La professora Begoña Román acompanyada del responsable de Voluntariat a Càritas de Barcelona, Jaume Cassassas. / Càritas Diocesana de Barcelona

poder, de *management*, de política, d'economia, que les facin atractives per a les persones que valoren molt les cures i no volen estar en un món que veuen en excés violent. Però, a més, és preocupant que quan es feminitza un sector, es precaritza. Per això és bo fer economia de les cures, perquè el dia que les cures estiguin ben remunerades i tinguin prestigi social potser els homes també s'hi interessaran.

L'exercici del poder És una qüestió cultural?

La dona, per cultura i tradició, no valorava tant el poder, la cúpula, fins i tot la retribució, sobretot si això anava lligat a renunciar a tenir cura de la família. Això també té molt a veure amb la immensa proliferació de malestar mental en la nostra societat. Perquè no tenim resoltes les cures ni en l'àmbit familiar, ni empresarial. [Les dones] tenim anorèxies de poder, no el volem perquè en tenim una visió excessivament violenta i, per tant, poc curosa del seu exercici. El dia que siguem capaços de fer polítiques de la cura haurem de pensar el poder del curar des d'un concepte que estigui lligat a la responsabilitat. Perquè, de fet, la responsabilitat és proporcional al poder. El poder que hem pensat —transcendent, jeràrquic, violent— té l'antecedent en Maquiavel. Michel Foucault al final de la seva vida va començar a parlar de tenir cura d'un mateix, creant un concepte més bonic de «bio-política» i «bio-poder» que no és el mer control i el càstig sinó que també és alliberament i apropiació del meu domini, de les meves esferes de relació.

Boaventura de Souza diu que «la família és la comunitat de la cura, on ens cuidem els uns als

altres». A la família, aquesta presència de la cura és real?

Estic totalment d'acord amb De Souza i cada vegada és més evident. No només les tesis de John Nash que diu que cooperant es crea millor riquesa que no pas competint, sinó també les de sociòlegs i psicòlegs evolutius que quan constaten que a una persona li ha fallat la família, li manca un valor fonamental per forjar la pròpia personalitat: l'autoconfiança. Aquest valor no te'l pots donar tu, malgrat que es digui «auto», és rebut. La família és, era i hauria de ser el lloc de l'amor incondicional. No es triaven els fills, ni els fills triaven els pares, des del moment que comencem a triar els fills, els planifiquem, exigim que estiguin a l'alçada de les nostres expectatives, l'amor incondicional comença a patir. I aquí tenim un problema: saber cuidar passa per fer una reflexió profunda sobre l'amor incondicional als fills i als pares.

La filosofia africana de l'ubuntu ens podria ajudar?

Ajuda molt que els sociòlegs ens facilitin les dades de pobles africans que treballen amb aquest concepte de tribu i que «som en tant que estem entre/amb». Però en filosofia fa molt de temps que ho tenim molt clar això. Des de la crítica a la filosofia moderna que era massa cartesiana, hi ha una reacció immediata en l'existencialisme, sobretot en els francesos personalistes, en els fenomenòlegs quan diuen «jo soc gràcies a». També Aristòtil diu que som animals «polítics» referint-se al fet que només som humans en comunitat i en relació. No obstant, no voldria obviar la importància de la descoberta de l'autonomia que devem als filòsofs moderns, perquè podem ofegar l'individu en una

comunitat. I d'això també se'n diu totalitarisme i retard en el progrés. L'autonomia hobbesiana ens ha aportat molta creativitat, innovació i progrés científic. Però precisament perquè anava a coll de grans gegants, estava en deute amb tota una tradició. La persona és fruit d'un conjunt de relacions i, per tant, també cal saber trobar l'equilibri entre quant de dependents som, quant de comunitat som, i quant d'individu, d'intimitat i de «deixeu-me sol», que també hem de garantir.

«Cal estar preparat per acompanyar el dolor sense sentir-se ineficient»

«La cura no és una qüestió masculina o femenina, sinó constitutivament humana»

«Quan les cures estiguin ben remunerades i tinguin prestigi social potser els homes també s'hi interessaran»

«Saber cuidar passa per fer una reflexió profunda sobre l'amor incondicional als fills i als pares»

ROMIATGE DEL CLUB+AMICS A MONTSERRAT

Presidit pel Sr. Bisbe SEBASTIÀ TALAVULL

18 de març del 2017

Per a més informació i reserves, truqueu al
934 092 770

Actualitats científiques

A Barcelona ja tenim un centre que investiga la prevenció de l'Alzheimer

La setmana passada us parlàvem de la troballa feta pel CSIC, en col·laboració amb l'Autònoma de Barcelona, de la molècula ASS234 que, segons diu l'investigador Ricardo Martínez Morillo, sembla que és eficaç per deturar el procés de la malaltia de l'Alzheimer. I potser algun lector deu haver pensat que ens oblidàvem de parlar del que ja s'està fent al respecte d'aquesta dolença a Barcelona en un centre inaugurat el setembre de l'any passat i hem cregut que també val la pena que en parlem, té la seva importància.

Es tracta d'un centre d'investigació europeu que la Fundació Pasqual Maragall ha establert per a la prevenció de l'Alzheimer, i no precisament per curar-lo quan ja s'ha presentat. Es troba en uns terrenys cedits per la Universitat Pompeu Fabra. S'ha pogut aixecar i equipar amb una gran aportació de l'Obra Social "la Caixa", juntament amb fons d'investigació europeus i del Ministeri de Sanitat, a més d'algunes empreses mecenes. La fundació va néixer d'un projecte de fa més de vuit anys i té ara uns 7.000 contribuents, amb quotes de 140 euros anuals. El nom que s'ha donat al centre és: Beta Barcelona Brain Research Center. Es troba al

Beta Barcelona Brain Research Center.

carrer Wellington.

Com hem avançat, té per objectiu principal prevenir la malaltia. Com hom sap, l'Alzheimer comença a manifestar-se amb símptomes de demència

quan ja es troba al final d'un procés començat uns vint anys abans. I ara a aquest centre se sotmeten a les proves que s'hi fan voluntaris sans, fills de persones amb Alzheimer, per veure si en

tenen els inicis. Se'ls fan resonàncies magnètiques dels cervells, anàlisis de líquid cefaloraquídi i altres proves que permetin detectar signes precoços de la malaltia.

Com hem dit, això és d'abast internacional. És el primer centre d'Europa que fa aquesta mena d'investigacions i agrupa familiars de 33 països europeus. Els seus resultats s'orienten també cap a l'obtenció d'una vacuna, no tan sols a detectar on hi ha les possibles lesions cerebrals.

No cal dir que val la pena que ens solidaritzem amb aquests investigadors, bo i desitjant-los èxit i que la ciència mèdica, progressant en els seus descobriments, ajudi eficaçment al bé cada vegada més de tota la humanitat.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI.—
El dimarts 14 de març, a les 18.30, Mn. Francesc Nicolau parlarà sobre *La descoberta dels pulsars*. C/ Diputació, 231 – Barcelona.

Tradicions remeieres

La til·la és una flor sedant i mel·lífera

El tell o til·ler (llat. *Tilia platyphyllos*; cast. *tilo*, *tillón*) és un arbre que fa unes flors remeieres molt estimades en la tradició mèdica popular, anomenades til·la. En la fitoteràpia preferentment són usades les flors del tell blanc de fulla petita (llat., *Tilia cordata*) que, des de molt antic, han estat emprades per la medicina tradicional com a sedant i com a sudorífic en els refredats i estats gripals. També la flor del til·ler ha estat aplicada eficaçment, en infusió, per combatre els atacs de gota i també el dolor reumàtic.

Els caputxins d'abans de l'exclaustració de 1835 se solien servir de la flor del til·ler com a sudorífic: «*Las hojas del tilo son de figura de corazón, puntiagudas y serradas por los bordes. Las flores de cinco pétalos y blanquizas, olorosas y muy medicinales. Las sumidades floridas de este árbol se usan en los mismos casos que las flores de naranjo en aquellos países en que ésta última planta no abunda, y no hay mejor sudorífico que la infusión de tila*»

«Tilia cordata».

(*Pócimas de capuchino*, 70).

S'ha d'assenyalar que el tell és una de les plantes mel·líferes més destacades, essent la mel de til·la una de les més apreciades i remeieres. Pel que fa a l'aportació dels caputxins

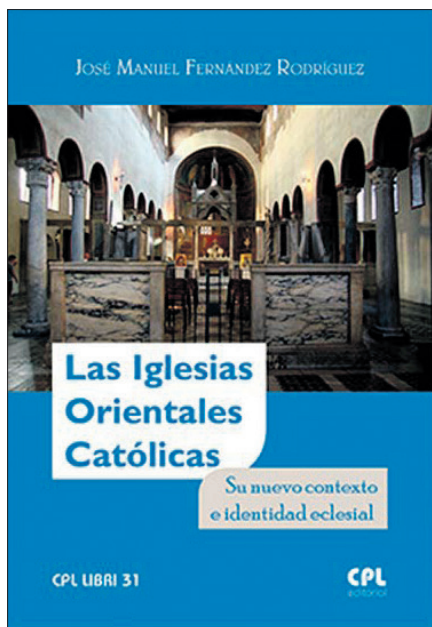
a l'apicultura, alguns dels religiosos de les províncies d'Europa d'abans de la supressió de la vida religiosa (sobretot els frares de les províncies de les Marques d'Ancona, Aragó, Catalunya i Sardenya) van destacar

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins

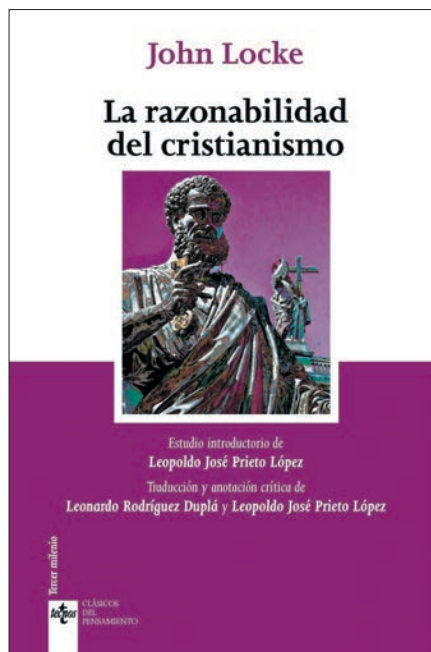
en l'art de saber aprofitar els productes de les abelles, especialment la mel, la cera i els pròpolis, que eren curosament aplegats amb finalitats terapèutiques en la medicina popular de tradició franciscana. En el període de la restauració de la vida caputxina a Europa, sobresortiren com apicultors alguns framenors caputxins, com ara fra Julien de Mamers (†1929) autor del tractat d'apicultura titulat *La Ruche «La capucine d'Anjou»* publicat l'any 1896 on proposà el mètode federatiu per associar distintes arnes d'abelles en un moble de fusta, amb funció d'«hotel» destinat a acollir les colònies d'abella en distints departaments; i també sobresortiren en aquest mateix període els mallorquins Samuel d'Algaida (†1934) i Arcàngel d'Algaida (†1953), ambdós de la província caputxina de Catalunya. D'ací a quinze dies us parlaré, si Déu vol, de les propietats remeieres de la imperatòria, que és una de les principals «herbes santes».

JOSÉ MANUEL FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ
Las Iglesias orientales católicas Centre de Pastoral Litúrgica, 2017, 388 pàg.

José Manuel Fernández Rodríguez, llicenciat en estudis eclesiàstics i en teologia historicodogmàtica per la Facultat de Teologia de Granada, descriu al llarg d'aquestes pàgines les 23 Esglésies orientals catòliques —anomenades Esglésies uniates—, els seus orígens, la seva tradició i situació actual, tan afectada per l'emigració forçosa de molts cristians de l'Orient.

JOHN LOCKE
La razonabilidad del cristianismo Tecnos, 2017, 262 pàg.

Aquest llibre és una obra de transcendència clau per comprendre els fenòmens del món modern. Més enllà de la seva significació teològica com a explicació de la diferència entre una secta i una religió, aporta el descobriment d'un concepte crucial en el món de la societat: la credibilitat. El cristianisme és una religió creïble socialment.

Els 5 llibres
més venuts
aquest passat
mes de febrer

***claret**
LLIBRERIA

JOAN SOLER

Meditacions vora l'Araguaia
Claret

BERNABÉ DALMAU

El dol
Publicacions de l'Abadia de Montserrat

EMPAR MOLINER

De què fuges, qui et persegueix?
Columna

JOSEPH MOINGT

Creer a pesar de todo
Mensajero

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH

Cómo aplicar «Amoris laetitia»
Claret

BEATRICE GATTESCHI i ROBERTO MAIER
Diálogos de esperanza Ediciones Dehonianas, 2017, 126 pàg.

Les converses entre una dona que ha superat una terrible malaltia i el seu rector. Els autors asseguren que les ofereixen com un do per als altres. Han deixat fluir els seus pensaments i reflexions no per donar solucions, sinó com a lectura que ajudi la gent a recuperar el sentit de la vida, a viure cada nou dia de forma renovada.

SÍLVIA SOLER
Els vells amics Columna, 2017, 350 pàg.

Cinc joves creatius i inquiets, estudiants de Belles Arts, es coneixen en un viatge a París que, tot i que només durarà quatre dies, els marcarà per sempre. Malgrat les diferències aparents, sembla que res no pot trencar el que tenen en comú i allò que més valoren: l'amistat. Els seus camins, però, s'aniran separant d'aquells anys de joventut.

AUTORS DIVERSOS
Cien años de grandes discursos Plataforma, 2017, 264 pàg.

En aquest volum es publiquen trenta dels discursos més representatius de la història dels darrers cent anys. Textos que recullen els elements més representatius per comprendre el pensament polític i social del món contemporani. Entre d'altres, s'inclouen els discursos de Winston Churchill, Nelson Mandela, el rei Joan Carles I o el papa Francesc.

ENRIC UCÉLA y ARNAU GONZÁLEZ
Joan Lluhí i Vallescà. L'home que va portar la República Base, 2017, 382 pàg.

Joan Lluhí i Vallescà (Barcelona, 1897 – Mèxic, 1944) va ser una personalitat de primera magnitud en la política catalana del seu temps, però oblidat i desconegut per a la gran majoria dels ciutadans en l'actualitat. Figura pont entre Barcelona i Madrid, va ser un renovador del llenguatge polític i un creador de tendències amb el diari *L'Opinió*.

Crítica literària

Un clàssic de l'espiritualitat

El religiós jesuïta Juan-Eusebio Nieremberg (Madrid, 1595-1658), nascut d'un matrimoni alemany al servei cortesà de la filla de Carles V, Maria d'Àustria, i format a la Universitat de Salamanca i a la d'Alcalà, fou un dels autors més llegits i editats a l'Espanya del Barroc. Contemporani dels també coneguts escriptors jesuïtes Ribadeneira, La Palma, Rodríguez i Gracián, traduí l'any 1656, de bell nou, el Kempis a la llengua castellana per tal d'ajudar al progrés espiritual dels estaments més senzills (que no coneixien la llengua llatina, o bé trobaven en les edicions anteriors una llengua massa arcaica) i promoure en ells «la imitació de Jesucrist». Nieremberg, a més d'ocupar-se de la temàtica religiosa (especialment a través de la seva coneguda i reeditada obra *De la diferencia entre lo temporal y eterno*, 1640 amb nombroses edicions fins al segle XX), escriví extensament també sobre temes morals, polítics i científics. En aquest recull, el professor d'història moderna de la Universitat Internacional de Catalunya, Dr. Xavier Baró, ens presenta un conjunt de textos i d'aforismes (amb l'ortografia modernitzada) que posen en relleu el valor permanent del pensament de savi jesuïta que, per primera vegada són presentats i editats en una edició

XAVIER BARÓ I QUERALT i ANASTASI PRODANI
Nieremberg
Aforismos y fragmentos sobre la naturaleza humana
 Edfa, 2016, 139 pàg.

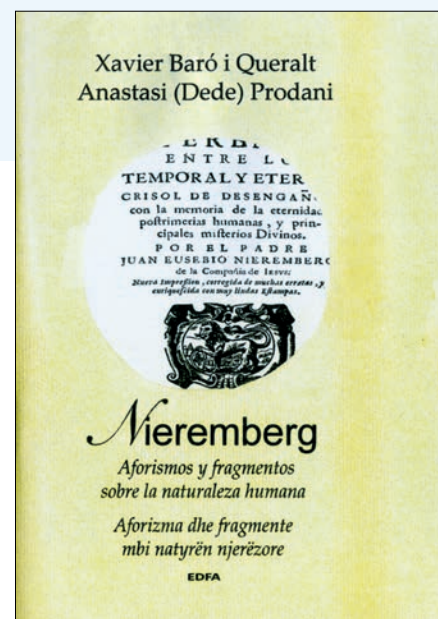
bilingüe castellà-albanès, preparada per Anastasi Prodani.

El Dr. Xavier Baró és un entusiasta admirador de l'obra de Nieremberg, i ha tingut un peculiar encert de saber escollir, i editar de manera ordenada, una bella selecció de les màximes més incisives del savi jesuïta, especialment a propòsit de la finitud i fragilitat de la condició humana i també sobre la «ciència del patir», ja que Nieremberg solia indicar que: «*La causa de nuestras tristezas suele ser que miramos los sucesos de las cosas adversas como males, y no como ocasión de bienes*» (cf., p. 112), i per aquest motiu no podem oblidar la memòria *Jesu* i recordar tot-hora la bondat i misericòrdia divines: «*Acuérdate que la misericordia y bondad divina es infinita, y en cualquier tiempo te acogerá*»; una màxima ben adient per tenir en compte.

Amb l'edició d'aquesta antologia de textos el curador de l'obra, Dr. Xavier Baró, s'ha proposat l'objectiu d'estimular-nos a la lectura d'aquest

clàssic de l'espiritualitat i de les lletres hispanes ja que, encara avui, Nieremberg pot ajudar-nos enormement a reflexionar, amb profunditat i serenor, sobre el misteri del mal, sobre els límits de la condició humana i el desig de transcendència i àdhuc sobre la política entesa com a servei, ja que en el conjunt d'escrits ascètics de Nieremberg —tot i ser un escriptor del barroc— no hi trobarem exageracions, sinó una visió serena, i molt necessària, per poder discernir i actuar de manera encertada, tal com ja ho posà en relleu en un article periodístic, publicat en el llunyà maig de 1951, el famós escriptor Azorín: «*El núcleo, en el pensamiento de Nieremberg, es serenidad. No cedamos a las impresiones momentáneas; reportémonos en palabras, en gestos y en movimientos.*» Més encara, i tal com es recull en una de les màximes de Nieremberg: «*El silencio es el rostro de la prudencia [...] y quien no gusta de oír verdades, tampoco las querrá decir*» (cf., p. 62 i p. 76).

Fra Valentí
 Serra de
 Manresa
 Caputxí

Una cordial felicitació al bon amic Xavier Baró, curador d'aquesta antologia; una selecció de pensaments que, de retop, també ajudaran a la reflexió i recuperació espiritual del poble albanès que, d'un radical comunisme ateu, avui va renaixent a la fe cristiana dins d'un peculiar context d'ecumenisme viscut en la vida de cada dia.

Crítica cinematogràfica

Una paràbola dels talents

FIGURAS OCULTAS

DIRECTOR: Theodore Melfi
INTÈRPRETS: Taraji P. Henson, Octavia Spencer, Janelle Monáe, Kevin Costner
MÚSICA: Benjamin Wallfisch, Pharrell Williams, Hans Zimmer
GÈNERE: drama
 127 minuts
 Estats Units, 2016

De tant en tant, el cinema ens regala històries estimulants inspirades en fets reals que són retrats de superació personal en els quals els protagonistes, amb un esforç notable, aconsegueixen triomfar a pesar de les seves limitacions.

Malalts, orfes, estrangers o exclosos s'acostumen a convertir en protagonistes d'aquestes narracions edificants.

En aquesta pel·lícula la limitació de les protagonistes no ve marcada per la malaltia ni per la discapacitat, sinó pel sexe i la raça: són dones nord-americanes de raça negra que viuen als anys seixanta. En aquest moment, encara queden al país arrelades tradicions disgregadores: espais, transports, lavabos... diferents per a blancs i negres. D'altra banda, la condició femenina

accentua l'exclusió que viuen les nostres tres protagonistes.

En plena guerra freda, l'URSS i els Estats Units competien despietadament per portar l'home a l'espai. Mentre els

russos passen per davant i el sentiment americà queda ferit, la NASA descobreix que entre les seves treballadores hi ha tres autèntics talents ocults: tres dones afroamericanes amb un do extraordinari per a les matemàtiques que posen tot l'esforç i la intel·ligència al servei de la causa espacial.

Basada en fets reals, la pel·lícula segueix la peripècia d'aquestes tres dones —conegudes com a «ordinadors vivents» que comencen a ascendir des de la humilitat i amb la seva intel·ligència extraordinària han de calcular l'òrbita del llançament de l'astronauta John Glenn i garantir-ne la tornada.

Dorothy Vaughn, Mary Jackson i Katherine Johnson van superar totes les dificultats que, pel fet de ser dones negres, els ocasionava i van treballar

intrèpidament per aconseguir el seu somni. La pel·lícula es veu de bon grat. El ritme està molt dosificat; tot apunta a un final que necessàriament s'intueix feliç. En tot el metratge hi ha un afany

moralitzant i didàctic que, encara que sigui previsible, se segueix de gust. L'espectador aviat empatitza amb la història senzilla i heroica d'aquestes tres amigues, valentes i lluitadores. Temes com l'amistat, la família, l'absurditat del racisme i la dimensió religiosa apareixen al llarg del film. La lliçó queda clara, el racisme, ens diu la pel·lícula, perjudica tant qui el pateix com qui el provoca; ens necessitem tots, ignorar les qualitats d'una persona perquè és d'una altra raça implica no poder-se'n beneficiar.

Hi ha una trama que ens recorda la paràbola dels talents. No podem enterrar el que rebem, cal que produeixi. Aquestes tres dones negres es neguen a enterrar els seus talents, és més, lluiten perquè els blancs no els els enterrin... i això, a la llarga, beneficiarà tothom.

Totes tres actrius estan estupendes, també Kevin Costner interpreta un molt creïble home honest i responsable.

Apropiada per veure-la en família o amb amics i, després, parlar-ne. Plena de valors narrats amb un cert simplisme però amb eficàcia. Pedagògica, simpàtica i divertida, *Figuras ocultas* és una pel·lícula molt recomanable.

Els crèdits finals mostren què va ser d'aquelles dones, el talent ocult de les quals va sortir a la llum per conquerir l'espai i la llibertat.

Josan Montull
 Salesià

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Amparo Gómez, delegada de Mitjans de Comunicació de Sant Feliu de Llobregat

«Jesús estaria a les xarxes socials per donar a conèixer el seu missatge»

Carme Munté

La focolar Amparo Gómez, de 45 anys, és delegada de Mitjans de Comunicació del bisbat de Sant Feliu de Llobregat i dirigeix i presenta el programa *En clau de fraternitat*, de Ràdio Estel. El curs 2015-2016 va estudiar el diploma d'especialització universitària de Comunicació i Religió a l'Era Digital, que ofereix la Facultat de Comunicació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull. Fruit d'un dels treballs trimestrals és el llibre *Comunicar a Dios en 140 tuits*, que ha editat la mateixa Facultat de Comunicació Blanquerna. Realment és pot comunicar Déu en només 140 tuits?

El llibre recull 140 màximes de grans comunicadors. Quin criteri ha seguit per seleccionar-los?

Els pensaments són dels professors que vaig tenir al curs d'Especialització Universitària en Comunicació i Religió a l'Era Digital que vaig fer a Blanquerna. Els vaig captar durant les seves classes als meus apunts. Per organitzar-los no he seguit un criteri cronològic, o per autor, sinó que, en trobar alguns denominadors comuns entre els continguts, he agrupat les frases segons els tres grans conceptes del curs: Comunicació, Religió i Era Digital. I dins d'aquests tres grans capítols, trobem diversos apartats.

Realment es pot comunicar Déu en 140 tuits?

Hauria de donar dues respostes. La primera és que no, perquè és incommensurable. No hi cap ni en 140.000 llibres. És com aquella anècdota que adjudiquen a sant Agustí. Es va trobar un nen a la platja que volia posar tota l'aigua del mar en un clot a la sorra. El sant li va dir que això era impossible i el nen li va respondre: «Més impossible és tractar de comprendre en la teva ment petita el misteri de Déu.» La segona resposta és que sí, fins i tot en un de sol. La infinitud de Déu Amor hi és tota en un gest d'amor, en una paraula d'amor. Igual que en un

tros d'hòstia consagrada hi és sencer el Cos de Crist.

Vostè és delegada de Mitjans de Comunicació del bisbat de Sant Feliu. L'Església de Catalunya fa prou esforços en comunicació?

Estem en un «Necessita millorar», vers un «Progressa adequadament». Penso que cada cop més l'Església institucional s'adona de la importància d'anar al pas amb els temps en el terreny de la comunicació. És una qüestió de velocitat: no som Fittipaldi, però les passes que es fan van en la direcció justa.

El seu bisbe no és present a les xarxes socials. L'hi recomanaria?

N'hem parlat de vegades. Sí que re-

comano la presència a les xarxes socials de la veu de l'Església. Pot ser personal o institucional. Ara bé, qui hi entra s'ha de sentir còmode en aquesta àgora particular i en el seu estil de comunicació. Ara mateix un 40% dels bisbes no emèrits a Catalunya són presents a títol personal a Twitter. Si faig un exercici molt personal d'imaginació, crec que Jesús, si vingués a la terra en aquest temps, hauria estat a les xarxes socials per donar a conèixer el seu missatge. Ara bé, potser no tots els seus apòstols. Cadascú troba la seva manera de transmetre l'Evangelí, també avui arriben al cor els testimonis eloqüents de qui fa vida les paraules de Jesús, estimant concretament.

Vostè sí que és present a Twitter. Quin ús en fa?

He de dir que soc neòfita. De fet, m'hi vaig sumar durant el curs a Blanquerna, perquè vaig entendre que era una eina per crear un corrent de pensament a favor de la fraternitat universal. Jo ho faig des dels valors cristians de l'Evangelí; altres potser des d'altres conviccions. La qüestió és que, amb una certa massa crítica, la consciència que som una família humana esdevingui patrimoni de tothom.

Què li ha proporcionat el postgrau Comunicació i Religió a l'Era Digital?

M'ha aportat un gran bagatge de coneixements i de punts de referència en el món de la comunicació avui. Algunes coses, aplicables directament a la feina del dia a dia; altres, moltes més, com a panoràmica que ajuda a encarar objectius, estratègies, a situar-se en la comunicació i els mitjans actuals. A banda, i no menys apreciat, unes relacions humanes amb els professors i sobretot els companys molt enriquidores. Posat a la balança, aporta molt més que l'esforç com a «estudiant» que has de fer.

«Recomano la presència a les xarxes socials, però qui hi entra s'ha de sentir còmode en aquesta àgora particular i en el seu estil de comunicació»

Rauxa

Retrobar el misteri

Eduard Brufau

En l'estat actual de la nostra civilització, la tecnologia permet conèixer la realitat que ens envolta fins a un detall admirable. Així, davant d'una pintura medieval podem saber amb exactitud la composició química dels pigments, l'edat que tenia l'arbre quan va ser convertit en retaule o la tècnica exacta emprada pel pintor; semblantment l'anàlisi de l'ADN i l'estudi de les connexions neuronals fan possible descobrir aspectes de l'ésser humà totalment desconeguts fins fa poc temps i guarir malalties que sempre havien estat mortals. Especialment en aquest camp, el de la ciència mèdica, es fa evident el benefici incontestable de tots aquests avenços.

I tanmateix, el fons últim de la realitat sempre s'escapa a aquesta modalitat de coneixement; les anàlisis més acurades no estan pensades per donar raó del significat de la pintura

medieval, ni la neurociència permet conèixer com és l'ànima d'una persona en concret, i encara menys estimar-la. És un coneixement que aspira a trobar solucions als problemes complexos de la vida humana, que percep la realitat com una equació amb moltes incògnites que amb paciència i esforç poden ser desvelades. Aquest coneixement ho pot dir tot pel que fa als problemes de la vida, però es queda mut davant del misteri de l'existència, davant de la pregunta pel sentit. La nostra civilització ha tingut tant d'èxit en la pregunta pel com funcionen les coses que la considera l'única vàlida, i creu absolutament innecessari qüestionar-se el perquè; està tan enderiada amb l'ADN que s'oblida de contemplar la persona tal com és, en la seva misteriosa unitat i la seva insondable transcendència.